ΑΝΩΤΑΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΚΥΠΡΟΥ
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΚΑΙΟΔΟΣΙΑ

(Πολιτική Έφεση Αρ. 405/2016)

19 Ιανουαρίου, 2026

[ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π., ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, ΔΑΥΙΔ, Δ/στές]

ΕΛΕΝΗ ΣΩΚΡΑΤΟΥΣ,

Εφεσείουσα/Ενάγουσα,

v.

ΑΝΝΙΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ,

Εφεσίβλητης/Εναγόμενης.

Λ. Βραχίμης για Ελένη Βραχίμη & Σία, για την Εφεσείουσα.

Αχ. Δημητριάδης για Λέλλος Π. Δημητριάδης Δικηγορικό Γραφείο ΔΕΠΕ, για την Εφεσίβλητη.

ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π.: Η Απόφαση είναι ομόφωνη, θα απαγγελθεί από τη Δικαστή Δημητριάδου-Ανδρέου.

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Δ.: Αντικείμενο της υπό κρίση Έφεσης είναι η Απόφαση του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας (εφεξής πρωτόδικο Δικαστήριο) με την οποία απερρίφθη η Αγωγή της Εφεσείουσας αναφορικά με το Βιβλίο «*Ελένη η πόρνη, ένας άγγελος στην κόλαση*», το οποίο περιγράφει τη ζωή μιας ιερόδουλης στην Πλατεία Ηρώων στη Λεμεσό. Το Βιβλίο συνεγράφη από την Εφεσίβλητη και κυκλοφόρησε το 2007, ενώ αποτέλεσε τη βάση για τη δημιουργία ομώνυμης τηλεοπτικής σειράς η οποία μεταδόθηκε από συγκεκριμένο τηλεοπτικό σταθμό κατά τα έτη 2010-2011.

Το Βιβλίο περιγράφει την ιστορία κάποιας ιερόδουλης επ' ονόματι «*Ελένη Ευαγγέλου*», η οποία κατάγεται από την Πάφο. Φέρεται να ήταν πανέμορφη, με κατάξανθα μαλλιά, γαλανά μάτια, ολόλευκη επιδερμίδα και αγγελικό κορμί. Παρουσιάζεται ως το πρώτο παιδί των γονιών της. Όταν ήταν 15 ετών ένα βράδυ η μητέρα της την έσπρωξε στο κρεβάτι όπου κοιμόταν με τον πατέρα της και εκεί ο πατέρας της τη βίασε. Την επομένη το πρωΐ η μητέρα της την πήρε με το λεωφορείο στο Κτήμα και την εγκατέλειψε εκεί. Αυτή πεινούσε και το βράδυ είδε φώτα και μπήκε σε ένα χώρο όπου ζήτησε φαγητό και νερό. Ένας άντρας

την οδήγησε σε ένα αυτοκίνητο και την πήραν στην Πλατεία Ηρώων στη Λεμεσό. Αμέσως ρίχνεται στην πορνεία. Από τότε άρχισε η ιστορία της «*Ελένης της πόρνης*», γνωστής ως Νίτσα, Νιτσάκι, Έλενα. Με τον καιρό η Ελένη ήταν η πιο όμορφη και δημοφιλής πόρνη της Πλατείας. Αρχικά δούλευε με προαγωγό. Συνέχιζε να εργάζεται ως ιερόδουλη για πολλά χρόνια και στα 23 της στο δικό της σπίτι, μέχρι που λόγω ηλικίας δεν μπορούσε πλέον να εργαστεί. Το τέλος της δεκαετίας του 2000 σήμανε και το τέλος της πορείας της ως πόρνη, οπότε άρχισε να ασχολείται με την πώληση λουλουδιών για τα προς το ζειν.

Με την **Αγωγή** της η Εφεσείουσα ισχυρίζετο ότι το Βιβλίο αναφέρετο στην προσωπική της ζωή και βασίζετο στις εμπιστευτικές πληροφορίες τις οποίες η ίδια είχε δώσει στην Εφεσίβλητη στο πλαίσιο μιας στενής φιλικής και εμπιστευτικής σχέσης μεταξύ τους. Αποτέλεσε ισχυρισμό της Εφεσείουσας ότι η Εφεσίβλητη, με τη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών πληροφοριών με τρόπο διαστρεβλωμένο και σκανδαλιστικό και τη σύναψη συμφωνίας με τηλεοπτικό σταθμό χωρίς τη συγκατάθεση της, είχε εκμεταλλευτεί αυτή τη σχέση. Η Εφεσείουσα ισχυρίστηκε ότι η εν λόγω δημοσιοποίηση αποτέλεσε παραβίαση του συνταγματικού δικαιώματος της στην ιδιωτική ζωή, κάτι το οποίο της προκάλεσε ψυχική αναστάτωση και εξευτελισμό, αποφέροντας ταυτόχρονα στην Εφεσίβλητη, σημαντικό οικονομικό όφελος. Με βάση τα πιο πάνω αξίωσε αποζημιώσεις και/ή απόδοση λογαριασμών για τα κέρδη της Εφεσίβλητης.

Στην **Υπεράσπιση** της η Εφεσίβλητη αρνήθηκε ότι το Βιβλίο αφορούσε την Εφεσείουσα και ισχυρίστηκε ότι το Βιβλίο περιείχε γεγονότα τα οποία ουδεμία σχέση είχαν με τη ζωή της Εφεσείουσας. Περαιτέρω ισχυρίστηκε ότι με την Εφσείουσα είχε μιλήσει κατά διαστήματα στο πλαίσιο της προσπάθειας της να προσφέρει βοήθεια σε διάφορες ιερόδουλες της Πλατείας Ηρώων, μεταξύ των οποίων και την Εφεσείουσα. Μέσα σε αυτά τα πλαίσια επικοινωνίας τους, η Εφεσείουσα δεν της είχε εκμυστηρευτεί οτιδήποτε το εμπιστευτικό για τη ζωή της, η πορεία της οποίας, εν πάση περιπτώσει, ήταν γενικά γνωστή στους κατοίκους και θαμώνες της περιοχής.

Κατά την ακροαματική διαδικασία κατέθεσαν μάρτυρες τόσο από την πλευρά της Εφεσείουσας (δώδεκα μάρτυρες) όσο και από την πλευρά της Εφεσίβλητης (τέσσερις μάρτυρες). Ούτε η Εφεσείουσα ούτε η Εφεσίβλητη έδωσαν μαρτυρία ενώπιον του Δικαστηρίου. Σε ό,τι αφορά τη ζωή της Εφεσείουσας, την πορεία της, τις δυσκολίες και τις εμπειρίες της από την παιδική ζωή, πέραν της προσφοράς μαρτυρίας από τέσσερις μάρτυρες (Μ.Ε.2, Μ.Ε.3, Μ.Ε.4 και Μ.Ε.5), προσφέρθηκε εξ ακοής μαρτυρία μέσω της κατάθεσης ενός Ενιαίου Σειριακού Διαύλου (USB) (**Τεκμήριο 10**), στο οποίο καταγράφονταν τρεις τηλεοπτικές εκπομπές όπου περιλαμβάνονταν αποσπάσματα από συνεντεύξεις της Εφεσείουσας. Μέσω της κατάθεσης του **Τεκμηρίου 10** η πλευρά της Εφεσείουσας παρουσίασε εξ ακοής μαρτυρία της Εφεσίβλητης, όπως αυτή προέκυπτε από συνέντευξη της Εφεσίβλητης προς δημοσιογράφο τηλεοπτικού

καναλιού. Μέρος της μαρτυρίας των Μ.Ε.2, Μ.Ε.3, Μ.Ε.4 και Μ.Ε.5, καθώς και τριών μαρτύρων της Εφεσίβλητης (Μ.Υ.1, Μ.Υ.4 και Μ.Υ.5) κάλυψε τη σχέση της Εφεσείουσας με την Εφεσίβλητη. Αποτέλεσε δε κοινό έδαφος ότι η Εφεσίβλητη βρισκόταν στο χώρο λόγω της ιδιότητας της ως σχολική τροχονόμος στην περιοχή της Πλατείας Ηρώων και πως ανέπτυξε μια σχέση και επαφή με την Εφεσείουσα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο αξιολόγησε επίσης και τις εξ ακοής δηλώσεις της Εφεσίβλητης στις οποίες η Εφεσίβλητη ρητώς αναγνώρισε ότι ήταν φίλη με την Εφεσείουσα, όπως και με τις υπόλοιπες ιερόδουλες, παραδεχόμενη συγχρόνως ότι η Εφεσείουσα της είχε διηγηθεί την ιστορία της την οποία η Εφεσίβλητη χαρακτήρισε ως μια συνηθισμένη ιστορία ιερόδουλης χωρίς να έχει κάτι το συναρπαστικό. Όσον αφορά την ηρωΐδα του Βιβλίου, η Εφεσίβλητη είχε δηλώσει πως πρόκειται για υπαρκτό πρόσωπο που γνώρισε περί το 2002, την ιστορία της οποίας αποφάσισε να γράψει μετά που της το ζήτησε και το εν λόγω πρόσωπο με σκοπό να ευαισθητοποιήσει τον κόσμο.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού σημείωσε ότι η απαίτηση της Εφεσείουσας βασίζετο στη δημοσίευση και χρήση αφενός εμπιστευτικών πληροφοριών οι οποίες αφορούσαν την προσωπική της ζωή και αφετέρου στοιχείων της ιδιωτικής της ζωής, καθόρισε ως το βασικό ερώτημα το οποίο εγείρετο, το κατά πόσο το Βιβλίο αναφέρετο στην Εφεσείουσα. Στο πλαίσιο αυτό προχώρησε στην αξιολόγηση της σχετικής με το ως άνω ερώτημα μαρτυρίας που

προσκομίστηκε και από τις δύο πλευρές, συμπεριλαμβανομένων των εξ ακοής δηλώσεων τόσο της Εφεσείουσας όσο και της Εφεσίβλητης, επισημαίνοντας στο τέλος ότι: «*Ουσιαστικά παραμένει από τη μια η θέση της Ενάγουσας πως το βιβλίο παρουσιάζει την προσωπική ιστορία της, η οποία έτυχε εκμετάλλευσης από την Εναγομένη και από την άλλη η εκδοχή της Εναγομένης πως η ηρωΐδα του βιβλίου είναι άλλο υπαρκτό πρόσωπο και πως το βιβλίο περιγράφει τη ζωή άλλης γυναίκας η οποία δεν ταυτίζεται ούτε συνδέεται με την Ενάγουσα. Το θέμα λοιπόν ανήκει στο Δικαστήριο να κρίνει στη βάση των πιο πάνω αρχών*». Έχοντας προβεί σε αυτή την επισήμανση, σημείωσε ότι «*Για να καταδειχθεί τελικώς αν πράγματι το βιβλίο περιγράφει τη ζωή της Ενάγουσας ή μιας άλλης ιερόδουλης θα πρέπει απαραιτήτως να γίνει σύγκριση της ζωής της Ενάγουσας (όπως προκύπτει μέσα από τα ευρήματα του Δικαστηρίου) και της ζωής της ηρωΐδας του βιβλίου. Αυτή η διεργασία θα καταδείξει την όποια ταύτιση και σε ποιον βαθμό μεταξύ των δύο*». Σε αυτό το πλαίσιο το πρωτόδικο Δικαστήριο προχώρησε να καταγράψει τις ομοιότητες και διαφορές μεταξύ της ζωής της Εφεσείουσας και της ζωής της ηρωΐδας του Βιβλίου, επισημαίνοντας ότι τα κοινά χαρακτηριστικά της Εφεσείουσας τα οποία συνέπιπταν με τη ζωή της ηρωΐδας θα μπορούσαν «*ενδεχομένως*» να παραπέμπουν και «*ίσως να θεωρηθούν πως σχετίζονται*» με την Εφεσείουσα και συγκεκριμένα *«οι αναφορές στη Νίτσα από την Πάφο, την πανέμορφη και δημοφιλή ιερόδουλη, η οποία εργάζετο στο μικρό σπιτάκι στην πλατεία, κάπνιζε Rothmans, ταξίδεψε στον Λίβανο και όταν σταμάτησε πωλούσε λουλούδια στην πλατεία»*. Για να προσθέσει, στη συνέχεια,

πως τα πιο πάνω στοιχεία αποτελούσαν «*ένα πολύ μικρό μέρος της περιγραφής της ζωής της ηρωΐδας*» και ότι υπήρχαν «*πολλά άλλα τα οποία δεν συνδέονταν με κανένα τρόπο*» με την Εφεσείουσα. Διαφοροποιητικά στοιχεία, μάλιστα, που αφορούν «*σημαντικά και δραματικά γεγονότα στη ζωή της, τα οποία δεν μπορούν να παραγνωριστούν*». Όπως το πρωτόδικο Δικαστήριο το έθεσε:

> «Έτσι από τη στιγμή που το βιβλίο αναφέρεται στην περιγραφή της ζωής κάποιου προσώπου, τότε εκτός από τη βασική κοινή περιγραφή ταυτόχρονα εύκολα εντοπίζονται και πάρα πολλές ουσιώδεις και έντονες διαφορές οι οποίες αφορούν σημαντικό κομμάτι της ζωής, των εμπειριών και των συναισθημάτων της ηρωίδας. Αυτές αναμφίβολα δεν φέρονται να έχουν οποιαδήποτε σχέση με την Ενάγουσα και έτσι δεν δύναται να θεωρηθεί βάσιμα και με την αναγκαία βεβαιότητα ότι παραπέμπουν αποκλειστικά και μόνο σε αυτήν.
>
> Δεν κρίνεται τυχαίο άλλωστε και είναι γι΄ αυτό που και οι μάρτυρες της Ενάγουσας βασίστηκαν εξ ολοκλήρου στα κοινά χαρακτηριστικά. Οι ίδιοι θεώρησαν πως αυτά δεν συνάδουν με καμία άλλη ιερόδουλη της πλατείας και δικαιολογημένα αναζήτησαν κάποια άλλη (εφόσον πρόκειται για πραγματική ιστορία) η οποία να συνάδει με την ηρωίδα του βιβλίου…..».

Στη βάση των πιο πάνω τόνισε ότι:

> «..τα κοινά στοιχεία τα οποία έχουν παρουσιαστεί ως ομοιότητες είναι εν συγκρίσει με το περιεχόμενο του βιβλίου και τις διαφορές τόσο περιορισμένα και στοιχειώδη που υπό τις περιστάσεις θα μπορούσαν να αφορούν άλλο υπαρκτό πρόσωπο και πάντως δεν μπορούν να οδηγήσουν σε συμπέρασμα διασύνδεσης τους με την Ενάγουσα.»

Για να καταλήξει πως το Βιβλίο δεν περιέγραφε, ούτε αναφέρετο στην Εφεσείουσα στη βάση του πιο κάτω σκεπτικού:

> «Κατά την άποψη του Δικαστηρίου εν τέλει η ουσία είναι πως γνωρίζοντας κάποιος αντικειμενικός και αμερόληπτος κριτής από τη μια τα στοιχεία από την εμφάνιση και την προσωπική ζωή της Ενάγουσας όπως έχουν διαπιστωθεί στην παρούσα διαδικασία και από την άλλη το περιεχόμενο του βιβλίου, σε καμιά περίπτωση δεν θα κατέληγε βάσιμα στο συμπέρασμα ότι αυτό διασυνδέεται με την Ενάγουσα (και όχι με άλλη γυναίκα) κατά τον τρόπο που επιχειρήθηκε να καταδειχθεί με την Αγωγή αυτή.»

Ανεξάρτητα από την πιο πάνω κατάληξη το πρωτόδικο Δικαστήριο έκρινε ότι η απαίτηση της Εφεσείουσας δεν μπορούσε ούτως ή άλλως να επιτύχει, καθότι, με βάση τα δεδομένα της υπόθεσης, δεν είχε καταδειχθεί ότι η Εφεσείουσα είχε «*εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής*». Το ζήτημα αυτό τέθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο ως εξής:

> «Τα πλείστα των κοινών στοιχείων της ηρωίδας και της Ενάγουσας, όπως η γενική εικόνα της, η καταγωγή της, η μετάβαση της στην πλατεία, η παραμονή και ασχολία της εκεί, τα τσιγάρα που καπνίζει και το ταξίδι στο Λίβανο είναι στοιχεία τα οποία ως επί το πλείστον είτε διεξάγοντο δημόσια είτε γίνονται εύκολα αντιληπτά από τρίτους και εν πάση περιπτώσει ήταν ευρέως γνωστά στους περιοίκους της περιοχής, αποκαλύπτοντο από την ίδια την Ενάγουσα σε διάφορα πρόσωπα του περιβάλλοντος της και ακόμη δημοσιοποιήθηκαν από την ίδια στο ευρύτερο κοινό και γενικά μέσω τηλεοπτικής συνέντευξης. Με αυτά τα δεδομένα θα ήταν αδύνατο να συναχθεί πως η Ενάγουσα επιθυμούσε να προστατεύσει τις εν λόγω πληροφορίες ως ιδιωτικές και ότι είχε την εύλογη προσδοκία της ιδιωτικής ζωής αναφορικά με αυτές. Η φύση των πληροφοριών και ταυτόχρονα η δημόσια έκθεση και αντίστοιχα η γνώση αυτών των πληροφοριών από

> άλλους σε συνδυασμό με την αποκαλυπτική στάση της ίδιας της Ενάγουσας ουδόλως καταδεικνύει πως αυτή είχε εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής.»

Η ορθότητα της Απόφασης του πρωτόδικου Δικαστηρίου προσβάλλεται τελικά με **είκοσι**, συνολικά, **Λόγους Έφεσης,** μετά την απόσυρση του **3ου** και **5ου Λόγου Έφεσης**.

Μέσω του **1ου** και του **2ου Λόγου Έφεσης** προβάλλεται η κατ' ισχυρισμό παράλειψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου να αξιολογήσει σωστά την αξιόπιστη μαρτυρία που δόθηκε τόσο από τους μάρτυρες της Εφεσείουσας όσο και εκείνους της Εφεσίβλητης. Με το **10ο** και **11ο Λόγους Έφεσης** εγείρεται ζήτημα εσφαλμένης αξιολόγησης της μαρτυρίας των Μ.Υ.1, Μ.Υ.2 και Μ.Υ.3, ενώ με τον **4ο Λόγο Έφεσης** ζήτημα εσφαλμένης αξιολόγησης του Μ.Ε.11 και κατάληξης ότι ήταν εφικτό η Εφεσείουσα να δώσει μαρτυρία στο Δικαστήριο. Προσβάλλεται με τον **12ο Λόγο Έφεσης** ως εσφαλμένη η θεώρηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι το κρίσιμο ερώτημα στην υπόθεση ήταν αν όλη η ιστορία του Βιβλίου περιέγραφε τη ζωή της Εφεσείουσας και όχι αν η ιστορία στηρίχθηκε στη ζωή της και έγινε αντιληπτή από το κοινό ότι αφορούσε την ίδια, ενώ με το **13ο Λόγο Έφεσης** ως εσφαλμένη η αξιολόγηση των υποτιθέμενων διαφορών μεταξύ της ιστορίας του Βιβλίου και της Εφεσείουσας. Με το **17ο Λόγο Έφεσης** προβάλλεται ότι εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε ότι κάποιος αντικειμενικός κριτής δεν θα θεωρούσε ότι το Βιβλίο διασυνδέεται με την Εφεσείουσα. Μέσω

του **18ου Λόγου Έφεσης** προβάλλεται ότι εσφαλμένα το πρωτόδικο Δικαστήριο αποφάσισε πως, ακόμα και αν κρινόταν ότι το Βιβλίο αναφερόταν στην Εφεσείουσα, η απαίτηση της θα αποτύγχανε, γιατί δεν υπήρχε μαρτυρία ως προς το τι ακριβώς η Εφεσείουσα είχε αφηγηθεί στην Εφεσίβλητη ώστε να κριθεί αν είχε δημιουργηθεί σχέση εμπιστευτικότητας. Με το **19ο Λόγο Έφεσης** βάλλεται ως λανθασμένη η απόφαση ότι η ιστορία της Εφεσείουσας ήταν ήδη γνωστή ή στη δημόσια σφαίρα ή ευρέως προσβάσιμη, ενώ με τον **20ο Λόγο Έφεσης** η απόφαση ότι η Εφεσείουσα δεν είχε εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής. Προβάλλεται με το **6ο Λόγο Έφεσης** ως εσφαλμένη η παράλειψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου να αξιολογήσει, ανάλογα το γεγονός ότι σε κανένα από τους μάρτυρες της Εφεσείουσας δεν είχε υποβληθεί ότι υπήρχε άλλη γυναίκα, πέραν της Εφεσείουσας, με τα κύρια χαρακτηριστικά της Εφεσείουσας και της ηρωΐδας του Βιβλίου, ώστε να ήταν δυνατόν το Βιβλίο να αναφέρεται σε άλλο πρόσωπο. Ως παράλειψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου να αξιολογήσει επαρκώς το γεγονός ότι η Εφεσίβλητη είχε παραδεχτεί ότι είχε στενές φιλικές σχέσεις με την Εφεσείουσα και ότι η Εφεσείουσα της είχε εξιστορήσει την ιστορία της προβάλλεται μέσω του **7ου Λόγου Έφεσης**. Με το **14ο Λόγο Έφεσης** βάλλεται ως εσφαλμένη η αναφορά του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι είναι άγνωστο το τι συζητήθηκε μεταξύ της Εφεσείουσας και της Εφεσίβλητης καθότι υπήρχε σαφής μαρτυρία. Ως εσφαλμένη προβάλλεται μέσω του **15ου Λόγου Έφεσης** η θεώρηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι δεν μπορούσε να αποκλειστεί να υπήρχαν άλλες ιερόδουλες που να συνδέονταν με την ηρωΐδα, ενώ με τον

8ο Λόγο Έφεσης η παράλειψη του να αξιολογήσει ότι, ενώ υποβάλλετο στους μάρτυρες της Εφεσείουσας ότι το όνομα της ηρωΐδας του Βιβλίου ήταν Ελένη Ευαγγέλου, με βάση αναντίλεκτη μαρτυρία δεν υπήρχε υπαρκτό άτομο με αυτό το όνομα που μπορούσε να είναι η ηρωΐδα του Βιβλίου. Συναφής με τον τελευταίο Λόγο είναι και ο **16ος Λόγος Έφεσης** μέσω του οποίου προβάλλεται ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο εσφαλμένα αποφάσισε ότι η θέση της Εφεσίβλητης πως η ηρωΐδα του Βιβλίου ήταν υπαρκτό πρόσωπο ήταν βάσιμη, καθώς και ο **22ος Λόγος Έφεσης** με τον οποίο βάλλεται ως λανθασμένη η θεώρηση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ήταν λογικό να μην προσκομιστεί μαρτυρία ως προς την ταυτότητα της ηρωΐδας. Η θέση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι δεν μπορούσε να καταλήξει σε ακριβές εύρημα αναφορικά με το συνολικό ποσό των εσόδων της Εφεσίβλητης από τις πωλήσεις του Βιβλίου, βάλλεται επίσης ως λανθασμένη μέσω του **9ου Λόγου Έφεσης**. Με τον **21ο Λόγο Έφεσης** βάλλεται ως λανθασμένη η αξιολόγηση της μαρτυρίας που είχε δοθεί μέσω του USB (**Τεκμήριο 10**).

Για σκοπούς πληρέστερης κατανόησης των ζητημάτων που εγείρονται και απασχολούν στην παρούσα Έφεση κρίνεται σκόπιμη η αναφορά στο νομικό υπόβαθρο της.

Στην υπό συζήτηση περίπτωση και στο πλαίσιο της νομικής ανάλυσης της υπόθεσης το πρωτόδικο Δικαστήριο καθοδηγούμενο από σχετική νομολογία

ορθώς περιέγραψε ότι η βάση της αγωγής της Εφεσείουσας ήταν, αφενός η παράβαση της ιδιωτικής ζωής (*breach of the right of privacy*) και αφετέρου η παραβίαση της εμπιστευτικότητας (*breach of confidence*). Αμφότερες εμπίπτουν στο πλαίσιο της προστασίας της ιδιωτικής ζωής.

Σε ό,τι αφορά την πρώτη βάση αγωγής σχετικό είναι το ***Άρθρο 15*** του ***Συντάγματος***, το οποίο διασφαλίζει το δικαίωμα στην ιδιωτική και οικογενειακή ζωή.

Στην υπόθεση ***Γιάλλουρος ν. Νικολάου (2001) 1 Α.Α.Δ. 558*** αποφασίστηκε ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα του ατόμου έχουν καθολικό χαρακτήρα και πως οι πάντες δεσμεύονται να σέβονται και να αφίστανται από κάθε πράξη προσβολής τους. Οι πολίτες έχουν υποχρέωση να τα σέβονται στις μεταξύ τους σχέσεις και τυχόν παράβαση τους δημιουργεί αγώγιμο δικαίωμα υπέρ του προσώπου του οποίου το δικαίωμα παραβιάζεται έναντι αυτού που το έχει παραβιάσει. Τόσο για την παρεμπόδιση της παράβασης, όσο και για την επιδίκαση αποζημιώσεων για αυτή την παράβαση. Στην πράξη ενεργοποιήθηκε η αρχή της τριτενέργειας με βάση την οποία κάποιο θεμελιώδες ανθρώπινο δικαίωμα που διασφαλίζεται από το Σύνταγμα αναγνωρίζεται και εφαρμόζεται όχι μόνο μεταξύ πολίτη και Κράτους, αλλά και μεταξύ ατόμων inter se στο πλαίσιο αστικών διαδικασιών ενώπιον των αρμοδίων Δικαστηρίων.

Στην υπόθεση ***Γρηγορίου ν. Δημοκρατίας (Αρ. 2) (1996) 4 Α.Α.Δ. 1100***, η ιδιωτική ζωή ερμηνεύτηκε ως ακολούθως:

> «*Στην έννοια του σεβασμού της ιδιωτικής ζωής περικλείονται όλα τα στοιχεία που συναποτελούν τις ιδιαιτερότητες της προσωπικότητας και λειτουργίας κάθε ανθρώπου. Οι λειτουργίες αυτές περιλαμβάνουν ολόκληρο το εύρος της σωματικής και ψυχοπνευματικής κατάστασης του ατόμου που έχει αναφαίρετο δικαίωμα να καλλιεργεί όπως ο ίδιος επιθυμεί, με μοναδικό περιορισμό τις νομοθετικές ρυθμίσεις, που εισάγονται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 15 του Συντάγματος (και την ανάλογη της Σύμβασης).*
>
> *Η εκδήλωση της ιδιωτικής ζωής προεκτείνεται στις ιδιαίτερες πνευματικές αναζητήσεις και στη συναναστροφή των ανθρώπων για ψυχική, πνευματική και σωματική επικοινωνία. Τα ιδιάζοντα ήθη και έθιμα και συνήθειες μιας χώρας, σε ό,τι αφορά την ανθρώπινη συμπεριφορά, που σε μια συνεχώς εξελισσόμενη και δημοκρατική κοινωνία δυνατό να αποτελούν και αντικείμενο διχογνωμίας, δεν αποτελούν κριτήριο για την ερμηνεία και εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως διασφαλίζονται στο Σύνταγμα και τη Σύμβαση*.»

Στην αγγλική νομολογία σταθμό αποτέλεσε η απόφαση ***Campbell v. MGN Ltd [2004] UKHL 22*** καθότι, πέραν του παραδοσιακού αγώγιμου δικαιώματος που το Κοινοδίκαιο αναγνώριζε στη βάση της οικειοποίησης εμπιστευτικών πληροφοριών (*breach of confidence*), αναγνωρίστηκε στο χώρο του δικαίου των αστικών αδικημάτων (*torts*) το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή (*privacy*), επίκληση του οποίου μπορούσε να γίνει μεταξύ ατόμων και όχι από άτομα εναντίον δημόσιων αρχών. Και τούτο ως αποτέλεσμα της ενσωμάτωσης της ***Ευρωπαϊκής Σύμβασης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων*** στο Αγγλικό Δίκαιο το

1998, ιδιαίτερα του ***Άρθρου 8*** της ***ΕΣΔΑ***. Όπως το θέμα τέθηκε από το Δικαστή Λόρδο Nicholls:

> "*The common law or, more precisely, courts of equity have long afforded protection to the wrongful use of private information by means of the cause of action which became known as breach of confidence.*
>
> *This cause of action has now firmly shaken off the limiting constraint of the need for an initial relationship. In doing so it has changed its nature. Now the law imposes a 'duty of confidence' whenever a person receives information he knows or ought to know is fairly and reasonably to be regarded as confidential. Even this formulation is awkward. The continuing use of the phrase 'duty of confidence' and the description of the information as 'confidential' is not altogether comfortable. Information about an individual's life would not, in ordinary usage, be called 'confidential'. The more natural description today is that such information is private. The essence of the tort is better encapsulated now as misuse of private information."*

Υπάρχουν δηλαδή δύο κατηγορίες αγώγιμων δικαιωμάτων. Το «παραδοσιακό» δικαίωμα που αφορά στην προστασία εμπιστευτικών πληροφοριών (*confidential information*) και το «σύγχρονο» δικαίωμα που αφορά στην προστασία προσωπικών δεδομένων και πληροφοριών, δηλαδή πτυχών της ιδιωτικής ζωής (*privacy*).

Για τη στοιχειοθέτηση του αγώγιμου δικαιώματος της παραβίασης του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής (ή την αδικαιολόγητη χρήση προσωπικών

δεδομένων ή αθέμιτη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων)[1] απαιτείται κατά πρώτο, η πληροφορία που εξασφαλίστηκε και δημοσιοποιήθηκε να ήταν ιδιωτικής φύσεως ή να ευρισκόταν εντός των παραμέτρων εύλογης προσδοκίας προστασίας ιδιωτικής ζωής και κατά δεύτερο, το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής ζωής να υπερτερεί έναντι του δικαιώματος ελευθερίας του λόγου στη βάση της διεργασίας της εξισορρόπησης μεταξύ συγκρουόμενων δικαιωμάτων.

Όπως λέχθηκε στην υπόθεση ***Weller v. Associated Newspapers Limited [2016] 3 All E.R. 357***, με αναφορά στην υπόθεση ***Campbell v. MGN Ltd*** (ανωτέρω):

> "*It established that a two-stage test should be applied in these cases.* ***The first stage is to ask 'whether in respect of the disclosed facts the person in question had a reasonable expectation of privacy'****. If the person did not have such an expectation, the claim for misuse of private information, which is effectively a breach of article 8 of the European Convention on Human Rights ('the Convention'), fails.* ***If he or she did have such an expectation, then the court has to conduct the balancing exercise of weighing the person's privacy rights under article 8 of the Convention against the publisher's right to freedom of expression under article 10 of the Convention.*** *The balancing exercise was described by Lord Steyn as an 'intense focus on the comparative importance of the specific rights being claimed'*."
>
> (Ο τονισμός είναι δικός μας)

1. [1] Misuse of private information.

Ως ήδη πιο πάνω επισημάνθηκε, το πρωτόδικο Δικαστήριο καθόρισε ως το κρίσιμο ερώτημα στην υπόθεση, το κατά πόσο το Βιβλίο αναφέρετο στην Εφεσείουσα και αν αυτό περιέγραφε τη ζωή της. Ο κ. Βραχίμης εκ μέρους της Εφεσείουσας στο πλαίσιο ανάπτυξης του ***12ου Λόγου Έφεσης***, υποστήριξε, με παραπομπή και σε σχετική νομολογία, πως η εν λόγω προσέγγιση ήτο εσφαλμένη καθότι το κρίσιμο ζήτημα στην υπόθεση αφορούσε στο κατά πόσο πρόσωπα που γνώριζαν την Εφεσείουσα εύλογα θα μπορούσαν να θεωρήσουν, με βάση το περιεχόμενο του Βιβλίου, ότι τούτο αναφέρετο σε αυτή. Όπως το έθεσε «*το ερώτημα ένα ήταν: αν αντικειμενικά, πρόσωπα που γνώριζαν την εφεσείουσα, εύλογα θα μπορούσαν να θεωρήσουν ότι το βιβλίο αναφέρεται σε αυτή. Αυτό το ερώτημα δεν διατυπώθηκε και άρα δεν απαντήθηκε από το δικαστήριο και για αυτό η απόφαση πρέπει να παραμεριστεί*».

Στις περιπτώσεις όπου η πληροφορία δημοσιεύεται χωρίς να ονομάζεται άμεσα ο ενάγων, τότε το ερώτημα είναι αν ο ενάγων θα μπορούσε να αναγνωριστεί ως το πρόσωπο το οποίο αφορούν και αναφέρονται οι πληροφορίες. Εδώ το κριτήριο είναι αντίστοιχο με εκείνο που ισχύει στις υποθέσεις δυσφήμησης. Σχετική είναι η ακόλουθη αναφορά από το Σύγγραμμα *Tugendhat and Christie, The Law of Privacy and the Media, 3η Έκδοση*, *παραγρ. 5.56, σελ. 230*:

> "***A more difficult situation arises where anonymized information is published, but there is a risk of 'jigsaw' identification because of information already known to some people or already in the public***

> ***domain**. The development of the law of privacy has led to an increase in publications in which private information is disclosed, but the person to whom it relates is not named or otherwise identified. So, for example, a newspaper published allegations that a named woman had had an affair with a Premier League footballer, but the player was not named. **Where the claimant is able to show that the publication in fact made him or her identifiable to some, despite any efforts by the defendant to avoid this**, such as pixelation of an image, **it could be held that any requirement of identifiability would be satisfied. This would be consistent with the position in the law of defamation**."*

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Χρήσιμη καθοδήγηση αντλείται από το Σύγγραμμα *Gatley on Libel and Slander, 10η έκδοση, σελ. 182-186, παρ. 7.1-4,* στο οποίο παράπεμψε και το πρωτόδικο Δικαστήριο. Το ακόλουθο απόσπασμα είναι διαφωτιστικό:

> "*To succeed in an action of defamation the claimant ... must also identify himself as the person defamed. …*
>
> *The question in all cases is whether the words might be understood by reasonable people to refer to the claimant ...*
>
> ***Claimant need not be referred to by name.** The test is whether the claimant may reasonably be understood to be referred to by the words. Thus, e.g. it is sufficient if he is described by a nickname his initial letters, or by the first and last letter of his name,.. or by means of a description of his status, physical peculiarities, or by a recognisable likeness or caricature or his residence, the places which he has visited on his travels, his products… .*"

Όπως αναφέρθηκε στην υπόθεση ***David Syme v. Caravan (1918) 25 C.L.R. 234***:

> "*The test of whether words that do not specifically name the claimant refer to him or not is this:* ***Are they such as reasonably in the circumstances would lead persons acquainted with the claimant to believe that he was the person referred to? That does not assume that those persons who read the words know all the circumstances or all the relevant facts****. But although the claimant is not named in words, he may, nevertheless, be described so as to be recognized; and whether that description takes the form of a word-picture of an individual or the form of a reference to a class of persons of which he is or is believed to be a member, or any other form, if in the circumstances the description is such that a person hearing or reading the alleged libel would reasonably believe that the plaintiff was referred to, that is a sufficient reference to him.*"
>
> (Ο τονισμός είναι δικός μας)

Είναι σαφές με βάση και την πιο πάνω νομολογιακή αντίκρυση ότι το ζητούμενο στην υπό συζήτηση περίπτωση ήταν κατά πόσο το Βιβλίο μπορούσε να γίνει αντιληπτό ή έγινε αντιληπτό ότι αφορούσε την Εφεσείουσα. Το πρωτόδικο Δικαστήριο θεώρησε πως αυτό που έπρεπε να εξετάσει ήταν κατά πόσο το Βιβλίο αναφέρετο στην Εφεσείουσα και ότι περιέγραφε τη ζωή της. Στο πλαίσιο αυτής της προσέγγισης, προέβη σε σύγκριση της ζωής της Εφεσείουσας, όπως αυτή προέκυπτε μέσα από τα ευρήματα του Δικαστηρίου, και της ζωής της ηρωΐδας του Βιβλίου, θεωρώντας ότι η εν λόγω διεργασία θα καταδείκνυε την όποια ταύτιση και σε ποιο βαθμό μεταξύ των δύο. Αφού προχώρησε στην καταγραφή των «*ομοιοτήτων*» και των «*διαφορών*» μεταξύ της ζωής της

ηρωΐδας του έργου με τη ζωή της Εφεσείουσας, κατέληξε ότι *«πως τα κοινά στοιχεία τα οποία έχουν παρουσιαστεί ως ομοιότητες είναι εν συγκρίσει με το περιεχόμενο του βιβλίου και τις διαφορές τόσο περιορισμένα και στοιχειώδη που υπό τις περιστάσεις θα μπορούσαν να αφορούν άλλο υπαρκτό πρόσωπο και πάντως δεν μπορούν να οδηγήσουν σε συμπέρασμα διασύνδεσης τους με την Ενάγουσα*».

Η ως άνω προσέγγιση δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Σε περιπτώσεις του είδους, το κατά πόσο το Βιβλίο κατέγραφε επακριβώς και ορθά τη ζωή της Εφεσείουσας δεν ήταν το ζητούμενο. Κατ' ακρίβεια επρόκειτο για στοιχείο αδιάφορο για την υπόθεση. Για τη στοιχειοθέτηση του αγώγιμου δικαιώματος της παραβίασης του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής (ή την αδικαιολόγητη χρήση προσωπικών δεδομένων ή αθέμιτη δημοσιοποίηση προσωπικών δεδομένων)[2] απολήγει αδιάφορο αν η πληροφορία είναι πραγματική ή αναληθής.

Όπως καταγράφεται στο Σύγγραμμα *Tugendhat and Christie, The Law of Privacy and the Media, 3η Έκδοση*, *παραγρ. 5.30, σελ. 222*:

> "***The information need not be true.*** *While the traditional action for breach of confidence requires the information in question to be true, Article 8 is engaged irrespective of whether the private information is true or false*."

[2] Misuse of private information.

Το ζήτημα αυτό εξετάστηκε και στην υπόθεση ***McKennit v. Ash [2006] EWCA Civ 1714***, όπου ο Buxton LJ ανέφερε συναφώς τα εξής:

> "*85. The argument before the judge and this court was somewhat bedevilled by the assertion that what the first claimant was really complaining about was the alleged falsity of the first defendant's assertion that the first claimant was being vindictive in making a claim which she had no moral right to make. It was then said that there was no right of privacy in relation to false statements, in respect of which the tort of defamation was, in any event, available.*
>
> *86. This argument, in my judgment, is untenable.* ***The question in a case of misuse of private information is whether the information is private not whether it is true or false. The truth or falsity of the information is an irrelevant inquiry in deciding whether the information is entitled to be protected*** *and judges should be chary of becoming side-tracked into that irrelevant inquiry……*"

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Όπως συναφώς τονίστηκε από το Δικαστή Eady J στην υπόθεση ***CTB v. News Group Newspapers Ltd and another [2011] All ER (D) 221 (May)***:

> "[23] *It is important always to remember that the modern law of privacy is not concerned solely with information or "secrets": it is also concerned importantly with intrusion … [That] also largely explains why it is the case that the truth or falsity of the allegations in question can often be irrelevant: see eg McKennitt v Ash [2006] EWCA Civ 1714, [2008] IP & T 703, [2008] QB 73(at [80], [87]).*"

Η εισήγηση του ευπαίδευτου συνηγόρου της Εφεσείουσας, επί του ζητήματος, κρίνεται καθόλα ορθή και εναρμονισμένη με τη σχετική νομολογία. Το ζητούμενο δεν ήταν αν η Εφεσίβλητη είχε γράψει επακριβώς την ιστορία της Εφεσείουσας, αλλά αν ένα άτομο, το οποίο γνώριζε την Εφεσείουσα, εύλογα θα μπορούσε να θεωρήσει ότι το Βιβλίο αναφερόταν σε αυτή.

Όπως δε ορθώς επισημάνθηκε από μέρους του ευπαίδευτου συνηγόρου της Εφεσείουσας, για σκοπούς εξέτασης του εν λόγω ζητήματος το πρωτόδικο Δικαστήριο θα έπρεπε κατά πρώτο να ορίσει τον κύκλο των ατόμων που ανήκαν στην κατηγορία αυτών που γνώριζαν την Εφεσείουσα ώστε να εξετάσει αν εύλογα τέτοια άτομα θα αναγνώριζαν στην ηρωΐδα του Βιβλίου την Εφεσείουσα. Όπως πελάτες της και/ή άτομα που είχαν σχέση και επαφή με την Πλατεία Ηρώων.

Κατά δεύτερο, το πρωτόδικο Δικαστήριο θα έπρεπε να διακρίνει μεταξύ των βασικών χαρακτηριστικών της ζωής της Εφεσείουσας που θα έκαναν τους γνωστούς της να αναγνωρίσουν ότι το Βιβλίο αφορούσε την Εφεσείουσα και όχι κάποιο άλλο υπαρκτό πρόσωπο.

Εν προκειμένω, τα βασικά χαρακτηριστικά της ζωής της Εφεσείουσας, με βάση τα ίδια τα ευρήματα του πρωτόδικου Δικαστηρίου, ήταν τα ακόλουθα:

(1) Μια από τις καθιερωμένες ιερόδουλες στην Πλατεία Ηρώων λόγω των πολλών ετών που εργάστηκε ως ιερόδουλη στην περιοχή.

(2) Που εκδιδόταν από συγκεκριμένο σπίτι και όχι σε μπαρ ή καμπαρέ.

(3) Είχε ξεκινήσει να εκδίδεται από μικρή ηλικία.

(4) Ως νεαρή και όμορφη ιερόδουλη ήταν από τις πιο δημοφιλείς και διάσημες της Πλατείας.

(5) Όλα τα χρήματα που κέρδισε ενώ εκδιδόταν εξανεμίστηκαν και τα έπαιρναν οι διάφοροι «αγαπητικοί» της.

(6) Όταν δεν μπορούσε πλέον να εκδίδεται λόγω ηλικίας παρέμεινε άστεγη και άπορη με αποτέλεσμα να υποχρεωθεί να εγκατασταθεί σε ένα εγκατελειμένο τουρκοκυπριακό σπίτι στην περιοχή.

(7) Συντηρείτο από τα λίγα έσοδα που είχε από την πώληση λουλουδιών.

Συναφείς με το ***12ο Λόγο Έφεσης*** είναι και ο ***1ος*** και ***2ος Λόγοι Έφεσης*** μέσω των οποίων καταλογίζεται στο πρωτόδικο Δικαστήριο παράλειψη ορθής αξιολόγησης της μαρτυρίας συγκεκριμένων μαρτύρων οι οποίοι, όπως προβάλλεται, είχαν συνδέσει το Βιβλίο με την Εφεσείουσα. Ειδικότερα αυτό που υποστηρίχθηκε από μέρους της Εφεσείουσας είναι πως το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν μπόρεσε ορθά να αξιολογήσει το μαρτυρικό υλικό που είχε τεθεί ενώπιον του, το οποίο προϋπόθετε να διαπιστώσει την κατηγορία των ατόμων που θα έπρεπε να αναγνωρίσουν στην ηρωΐδα του Βιβλίου το πρόσωπο της Εφεσείουσας «*όχι όλοι οι αναγνώστες του βιβλίου, όχι ο κάθε τηλεθεατής που*

είδε τη μεταφορά του βιβλίου στην τηλεόραση, όχι η νεαρή υιοθετημένη μεσοαστή που ποτέ δεν επισκέφθηκε την Πλατεία Ηρώων ή συνάντησε ποτέ την Νιτσού ή άκουσε ποτέ για αυτή αλλά διερωτήθηκε αν η ηρωίδα του βιβλίου ήταν η μητέρα της, παρά το ότι η ηρωίδα του βιβλίου δεν είχε με βάση το βιβλίο αποκτήσει ποτέ παιδιά. Εφόσον καθόριζε την κατηγορία αυτών των προσώπων, θα μπορούσε να έχει εικόνα των πληροφοριών που λογικά αναμενόταν να έχουν τα άτομα αυτά για τη Νιτσού ώστε αν αυτά ταυτίζονταν με την ιστορία του βιβλίου, εύλογα να συνδέσουν την εφεσείουσα με το βιβλίο».

Όπως προκύπτει για σκοπούς εξέτασης του ερωτήματος αν το Βιβλίο αναφέρετο στην Εφεσείουσα, το πρωτόδικο Δικαστήριο αξιολόγησε, μεταξύ άλλων, και τη μαρτυρία ατόμων που γνώριζαν την Εφεσείουσα και ήταν είτε θαμώνες της Πλατείας, είτε εργάζονταν ή κατοικούσαν στην Πλατεία. Τέτοιοι ήταν οι Μ.Ε.2, 3 και 4. Ο Μ.Ε.2 είχε μεγαλώσει και είχε ζήσει το μεγαλύτερο μέρος της ζωής του στην Πλατεία Ηρώων, ο Μ.Ε.3 εργάζετο σε περίπτερο στην Πλατεία και ο Μ.Ε.4 ήταν κάτοικος της περιοχής. Και οι τρεις μάρτυρες γνώριζαν πολύ καλά την Εφεσείουσα.

Ο Μ.Ε.2 μέσω της κατάθεσης του **Έγγραφο 2** είχε αναφέρει και τα ακόλουθα:

> «3. Την Ελένη Σωκράτους την γνώριζα από μαθητής ως την Νιτσού, την πασίγνωστη πόρνη της Πλατείας Ηρώων. Ως μαθητές που ζούσαμε στην Πλατεία γνωρίζαμε τα σπίτια των ιερόδουλων που εργάζονταν στην Πλατεία

και τα ονόματα τους. Η Νιτσού διατηρούσε δικό της σπίτι στην Πλατεία. Ήταν πολύ γνωστό άτομο στην Πλατεία Ηρώων γιατί ήταν η πιο όμορφη εκδιδόμενη γυναίκα της Πλατείας Ηρώων και ήταν η πιο γνωστή και η πιο δημοφιλής ιερόδουλη στην Πλατεία και στη Λεμεσό.

4. Η Νιτσού συνέχισε να εκδίδεται μέχρι πριν αρκετά χρόνια, 20 και πλέον, δεν μπορώ να θυμηθώ ακριβώς. Μετά που σταμάτησε όμως, συνέχιζε να κατοικά στην Πλατεία. Όταν σταμάτησε να εκδίδεται ασχολήθηκε με το να πουλά λουλούδια τα βράδια στα καμπαρέ και τις μπυραρίες της Πλατείας Ηρώων, αφού τότε η Πλατεία ήταν γεμάτη με τέτοια υποστατικά. Μετά που σταμάτησε την πορνεία της παραχώρησαν από τη Μέριμνα άλλο σπίτι που βρίσκεται στην οδό [ ], 20 μέτρα από την Πλατεία Ηρώων το οποίο σπίτι έχει μέχρι σήμερα. Εγώ την έβλεπα καθημερινά να πουλά λουλούδια στην Πλατεία. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι που αρρώστησε οπότε έμεινε στο σπίτι της.

5. … Εκτός από την Νιτσού δεν υπήρχε καμιά άλλη γυναίκα που να εκδιδόταν στην Πλατεία Ηρώων η οποία όταν σταμάτησε να παρέμεινε στην Πλατεία και να πουλούσε λουλούδια. Η περιγραφή αυτή ταιριάζει μόνο στην Νιτσού.

6. Στην Πλατεία Ηρώων δεν υπήρχε άλλη εκδιδόμενη γυναίκα με το όνομα Νιτσού ή Ελένη ή άλλο υποκοριστικό του ονόματος Ελένη. Εξάλλου η διάσημη Νιτσού της Πλατείας Ηρώων μια ήταν, η συγκεκριμένη.

……

11. Σε κάποια φάση άκουσε ότι η …. έβγαλε ένα βιβλίο για τη ζωή της Νιτσούς. Αυτό το θέμα τότε συζητείτο σε όλη την Πλατεία αφού ήταν θέμα που αφορούσε άτομο που όλοι γνωρίζαμε και αναφερόταν στη ζωή γενικά στην Πλατεία όπου ζούσαμε εμείς. **Εγώ προσωπικά δεν έχω διαβάσει το βιβλίο**. **Όπως όμως έχω ενημερωθεί το βιβλίο αναφέρεται σε κάποια γυναίκα που ονομάζεται Ελένη ή Νίτσα ή Νιτσού που ήταν πασίγνωστη πόρνη στην Πλατεία Ηρώων. Επίσης πληροφορούμαι ότι με βάση το βιβλίο η γυναίκα αυτή εργάστηκε στην Πλατεία Ηρώων ως πόρνη για κάποιες δεκαετίες και μετά όταν σταμάτησε άρχισε να πουλά λουλούδια στα καμπαρέ και τα μπαρ της Πλατείας**. Δεν έχω την παραμικρή αμφιβολία ότι **αυτή η περιγραφή αναφέρεται στην Νιτσού**.

Περαιτέρω μπορώ να πω με βεβαιότητα ότι δεν υπάρχει απολύτως καμιά άλλη γυναίκα που να ταιριάζει σε αυτή την περιγραφή.»

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Ανάλογη ήταν και η μαρτυρία που δόθηκε από το Μ.Ε.3 μέσω της κατάθεσης του **Έγγραφο 2** στην οποία αναφέρθηκαν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα:

«5. Στην Πλατεία Ηρώων εργάζονταν διάφορες ιερόδουλες τις οποίες γνωρίζαμε με τα ονόματα τους καθώς και τα σπίτια όπου ζούσαν και εργάζονταν.

6. Μια από τις γνωστές ιερόδουλες της Πλατείας Ηρώων ήταν η Νιτσού. Το πορνείο της Νίτσας μάλιστα ήταν διάσημο και βλέπαμε τους πελάτες μπορεί μέχρι και πενήντα άτομα να στέκονται και να περιμένουν ουρά έξω από το πορνείο.

……..……

8. Όταν άρχισα να εργάζομαι στο περίπτερο στην Πλατεία Διοικητηρίου, δηλαδή ήδη από 1988, γνώρισα και προσωπικά την Νιτσού η οποία ερχόταν καθημερινά στο περίπτερο για να αγοράσει τα τσιγάρα της. Η Νιτσού ήταν μανιώδης καπνίστρια και αγόραζε αρκετά πακέτα τσιγάρα την ημέρα. Η μάρκα τσιγάρου που κάπνιζε ήταν Rothmans. Πολύ γρήγορα γνωριστήκαμε και προσωπικά και αρχίσαμε να κουβεντιάζουμε όποτε ερχόταν.

9. Όταν γνώρισα καλύτερα την Νίτσα μετά που άρχισα να εργάζομαι στο περίπτερο, η Νίτσα συνέχιζε να εργάζεται ως ιερόδουλη αλλά όχι πλέον όπως παλιά αφού είχε μεγαλώσει. Σε κάποιο στάδιο σταμάτησε τελείως να εκδίδεται και για να βγάλει κάποιο εισόδημα άρχισε να πουλά λουλούδια στις μπυραρίες και τα καμπαρέ της περιοχής.

……

12. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι που αρρώστησε οπότε σταμάτησε να πουλά λουλούδια και έμεινε στο σπίτι της. Το σπίτι αυτό είναι ένα παλιό Τουρκοκυπριακό σπίτι στην οδό [ ] που της παραχωρήθηκε για τη στέγαση της.

……

16. Με τις διάφορες συζητήσεις που κάναμε, η Νιτσού μου έλεγε κάποιες από τις ιστορίες της. Μια από αυτές τις ιστορίες που μου έλεγε συχνά αφορούσε ένα ταξίδι που είχε κάνει στο Λίβανο για να πάει στο γάμο μιας φίλης της και μου έλεγε ότι είχε πάρει πολλά λεφτά μαζί της γιατί τότε έβγαζε πολλά λεφτά. Μάλιστα μια φορά μου είχε δείξει και το διαβατήριο της για να μου δείξει τη σφραγίδα για το ταξίδι που είχε κάνει στο Λίβανο. Από το διαβατήριο είχα δει ότι το όνομα της ήταν Ελένη Σωκράτους και ότι είχε γεννηθεί το [ ]. Μάλιστα τόση εντύπωση μου έκανε που το έβγαλα και φωτογραφία και τη φύλαξα.

17. Σε κάποιο στάδιο πληροφορήθηκα από κάποια εκπομπή στην τηλεόραση ότι είχε κυκλοφορήσει ένα βιβλίο για μια ιερόδουλη της Πλατείας Ηρώων με το όνομα Ελένη ή Νίτσα με τίτλο «Ελένη η πόρνη». **Το βιβλίο αυτό από περιέργεια το αγόρασα όμως ποτέ δεν το διάβασα εκτός από ορισμένες σελίδες στην αρχή του βιβλίου**.

18. Στην Πλατεία Ηρώων μια μόνο ιερόδουλη υπήρχε με το όνομα Νιτσού. **Όπως έχω πληροφορηθεί από το δικηγόρο της Νιτσούς**, στο βιβλίο αναφέρεται ότι η ηρωίδα είχε εργαστεί για δεκαετίες στην Πλατεία Ηρώων ως ιερόδουλη, ότι ήταν πολύ γνωστή ιερόδουλη της Πλατείας και ότι όταν σταμάτησε να εργάζεται ως ιερόδουλη άρχισε να πουλά λουλούδια στην Πλατεία Ηρώων όπου συνέχιζε να διαμένει. Όπως με πληροφορεί ο δικηγόρος της Νίτσας, η συγγραφέας του βιβλίου αναφέρει στο βιβλίο της ότι αυτό αναφέρεται στη ζωή μιας συγκεκριμένης γυναίκας που εργάστηκε για χρόνια ως ιερόδουλη στην Πλατεία Ηρώων με το όνομα Ελένη ή Νίτσα ή Νιτσάκι. Περαιτέρω στο βιβλίο αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι η ηρωίδα είχε κάνει ταξίδι στο Λίβανο, η καταγωγή της ήταν από την Πάφο, το ότι ήταν από τις πιο διάσημες και δημοφιλείς ιερόδουλες της Πλατείας Ηρώων, ότι ήταν μανιώδης καπνίστρια που δεν έσβηνε ποτέ το τσιγάρο και η μάρκα που κάπνιζε μάλιστα ήταν Rothmans, ότι συνέχιζε να διαμένει στην Πλατεία και

μετά που σταμάτησε να εργάζεται ως ιερόδουλη, οπότε και πουλούσε λουλούδια στην Πλατεία. **Η περιγραφή αυτή είναι η περιγραφή της Νιτσούς και δεν περιγράφει καμιά άλλη από τις γυναίκες που πέρασαν από την Πλατεία**.

……..

20. Σε κάποιο στάδιο είχα δει μια εκπομπή της Ελίτας με φιλοξενούμενη την Αννίτα, στην οποία η Αννίτα ισχυριζόταν ότι το βιβλίο δεν γράφτηκε για την Νιτσού, δηλαδή την Ελένη Σωκράτους, αλλά για άλλη ιερόδουλη της Πλατείας που είχε το ίδιο όνομα η οποία επίσης εργάστηκε για πολλά χρόνια στην Πλατεία και όταν σταμάτησε να εργάζεται ως ιερόδουλη συνέχιζε να πουλά λουλούδια στην Πλατεία. Τέτοιο πρόσωπο είμαι απόλυτα βέβαιος ότι δεν υπάρχει και ότι αυτή η ιστορία είναι ψευδής. Μάλιστα με είχε ενοχλήσει τόσο πολύ αυτό που είπε η Αννίτα που πήρα τηλέφωνο στην εκπομπή για να βγω στον αέρα για να την διαψεύσω αλλά δεν μπορούσα να ενωθώ επειδή ήταν κρατημένη συνέχεια η γραμμή.»

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Παρόμοια μαρτυρία δόθηκε και από το Μ.Ε.4 μέσω της κατάθεσης του **Έγγραφο 2** στην οποία είχε αναφέρει και τα ακόλουθα:

3. Στην περιοχή της Πλατείας Ηρώων υπήρχαν ανέκαθεν μέχρι και πρόσφατα διάφορα σπίτια με γυναίκες που εκδίδονταν. Εμείς που ζούσαμε στην περιοχή γνωρίζαμε τα σπίτια αυτά ένα προς ένα και μαζί και τις κοπέλες που εκδίδονταν σε αυτά. Πολλές από αυτές τις κοπέλες τις γνώριζα και προσωπικά.

4. Μια από τις κοπέλες αυτές ήταν και η Νίτσα ή Νιτσού (την φώναζαν και με τα δύο ονόματα) η οποία ήταν πασίγνωστη σε όλη τη Λεμεσό γιατί ήταν πάρα πολύ όμορφη και ήταν πολύ δημοφιλής. Η Νίτσα εκδιδόταν για πάρα πολλά χρόνια στην Πλατεία Ηρώων και αυτό συνεχίστηκε μέχρι πριν από αρκετά χρόνια, δεν μπορώ να προσδιορίσω πόσα, οπότε άρχισε να πουλά

λουλούδια στα διάφορα κέντρα της Πλατείας. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι που αρρώστησε οπότε σταμάτησε. Δεν υπήρχε άλλη κοπέλα πρώην εκδιδόμενη που να πουλά λουλούδια στην Πλατεία.

……..

6. Την Νίτσα την ήξερα αφού μέναμε στην ίδια γειτονιά, γνωριζόμαστε μάλιστα και προσωπικά και συνηθίζαμε να κουβεντιάζουμε κάτι που συνεχίζεται μέχρι και σήμερα. Η Νίτσα όμως δεν έλεγε πολλά πράγματα για την ίδια και για τη ζωή της.

……..

10. Σε κάποιο στάδιο πληροφορήθηκα ότι η Αννίτα είχε κυκλοφορήσει βιβλίο που αφορούσε την Νίτσα και ότι η Αννίτα όμως αρνιόταν ότι το βιβλίο αφορούσε την Νίτσα. **Το βιβλίο το αγόρασα και το διάβασα.** Το βιβλίο αναφερόταν σε μια κοπέλα που είχε βγει μικρή στην πορνεία με το όνομα Νίτσα, ότι εργάστηκε για πάρα πολλά χρόνια στην Πλατεία Ηρώων, ότι ήταν πασίγνωστη πόρνη και από τις πιο δημοφιλείς, ότι την κακομεταχειρίζονταν αυτοί που την εκμεταλλεύονταν και της έπαιρναν τα χρήματα, ότι ήταν πάρα πολύ όμορφη και πάρα πολύ γνωστή στην Πλατεία και όταν σταμάτησε να εκδίδεται άρχισε να πουλά λουλούδια στην Πλατεία. **Δεν υπάρχει απολύτως καμιά άλλη γυναίκα με αυτή την περιγραφή**.»

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αξιολογώντας τη μαρτυρία του Μ.Ε.2 με την οποία, ως σημείωσε, ο τελευταίος είχε συνδέσει το Βιβλίο με την Εφεσείουσα, θεώρησε πως δεν μπορούσε να προσδώσει σε αυτή οποιαδήποτε βαρύτητα στη βάση του ότι ο Μ.Ε.2 δεν είχε διαβάσει το Βιβλίο, για την έκδοση του οποίου, καθώς και για ότι αυτό αφορούσε την Εφεσείουσα, είχε ενημερωθεί από τρίτο άτομο (τον Ιμπραχήμ). Ούτε η μαρτυρία του Μ.Ε.3 θεώρησε πως θα μπορούσε να

ληφθεί υπόψη για σκοπούς σύνδεσης του Βιβλίου με την Εφεσείουσα στη βάση του ακόλουθου σκεπτικού:

> «Από τη μαρτυρία του εν λόγω μάρτυρος συνάγεται πως **αυτός δεν διάβασε το βιβλίο και πως άντλησε τη γνώση του για το περιεχόμενο του από τον δικηγόρο της Ενάγουσας. Βεβαίως τα όσα του είπε ο δικηγόρος όντως αναφέρονται στο βιβλίο**, ταυτόχρονα όμως θα πρέπει να ληφθεί υπόψιν πως **αυτό περιέχει πολλά άλλα γεγονότα, τα οποία ο μάρτυρας μη γνωρίζοντας τα, φυσικά δεν τα συνεκτίμησε και έτσι δεν μπορούσε να εκφέρει άποψη κατά πόσο αυτά συνάδουν με τη ζωή της Ενάγουσας και εξακολουθούν να τη συνδέουν με την ηρωίδα του βιβλίου.** Ως εκ τούτου κρίνεται πως **η γνώμη του** μάρτυρος, όπως εκφράστηκε, **είναι αποσπασματική και δεν αντικατοπτρίζεται από το σύνολο του περιεχόμενου του βιβλίου.**»
>
> (Ο τονισμός είναι δικός μας)

Σε ό,τι δε αφορά τη μαρτυρία του Μ.Ε.4, ούτε σε αυτή το πρωτόδικο Δικαστήριο προσέδωσε βαρύτητα στη θέση του μάρτυρα πως το Βιβλίο αφορούσε την Εφεσείουσα στη βάση του ότι, ενώ αναγνώριζε πως κάποια αποσπάσματα δεν ανταποκρίνονταν στη ζωή της Εφεσείουσας, αυτός επέμενε στη θέση του περί σύνδεσης του Βιβλίου με αυτή. Όπως συγκεκριμένα τέθηκε από το πρωτόδικο Δικαστήριο *«παρόλο που είχε διαβάσει το βιβλίο, ήταν διάχυτη η επιμονή του πως το βιβλίο αναφέρεται στην Ενάγουσα χωρίς να προσδίδει σημασία και δείχνοντας πλήρη αδιαφορία ως προς το περιεχόμενο αυτό καθ΄ εαυτό του βιβλίου».*

Όπως προέκυψε και οι τρεις πιο πάνω μάρτυρες είχαν επεξηγήσει στη μαρτυρία τους ότι ως άτομα που είτε κατοικούσαν, είτε εργάζονταν, είτε σύχναζαν στην περιοχή της Πλατείας Ηρώων ήταν σε θέση να γνωρίζουν καλά τις ιερόδουλες της περιοχής και, στη βάση κάποιων βασικών χαρακτηριστικών της ζωής της Εφεσείουσας, υποστήριξαν πως μπορούσαν να πουν με βεβαιότητα πως το πρόσωπο που περιγράφετο στο Βιβλίο ήταν η Εφεσείουσα. Τέτοια χαρακτηριστικά συμπεριελάμβαναν, μεταξύ άλλων, και τα ακόλουθα γεγονότα:

— Η Εφεσείουσα ήταν η πιο όμορφη εκδιδόμενη γυναίκα της Πλατείας Ηρώων και ήταν η πιο γνωστή και η πιο δημοφιλής ιερόδουλη στην Πλατεία και στη Λεμεσό όπου εργάστηκε για κάποιες δεκαετίες,

— ήταν μανιώδης καπνίστρια που δεν έσβηνε ποτέ το τσιγάρο και η μάρκα τσιγάρων που κάπνιζε ήταν Rothmans,

— είχε κάνει ένα ταξίδι στο Λίβανο για να πάει στο γάμο μιας φίλης της,

— όταν σταμάτησε να εκδίδεται παρέμεινε στην Πλατεία όπου συνέχισε να διαμένει σε παλιό Τουρκοκυπριακό σπίτι που της παραχωρήθηκε στην περιοχή και για να βγάζει κάποιο εισόδημα πουλούσε λουλούδια στις μπυραρίες και τα καμπαρέ της περιοχής.

Οι πιο πάνω μάρτυρες, αφού αναφέρθηκαν στα εν λόγω χαρακτηριστικά της Εφεσείουσας όπως οι ίδιοι τα γνώριζαν, συσχέτισαν την περιγραφή και τα βασικά χαρακτηριστικά της ηρωΐδας του Βιβλίου, όπως αυτή είτε τους μεταφέρθηκε όπως ήταν η περίπτωση του Μ.Ε.2 και του Μ.Ε.3, είτε έχοντας διαβάσει το Βιβλίο, όπως ήταν η περίπτωση του Μ.Ε.4. Η ουσία του πράγματος

έγκειτο στο γεγονός ότι τα πιο πάνω άτομα, ως άτομα με μεγάλη επαφή με την Πλατεία Ηρώων, γνώριζαν τις γυναίκες που για χρόνια εκδίδονταν στην περιοχή και, ένεκα τούτου, ήταν σε θέση να πουν κατά πόσο ο κεντρικός κορμός της ιστορίας της ηρωΐδας του Βιβλίου ταυτίζετο με την Εφεσείουσα και **καμία άλλη**. Ο εσφαλμένος τρόπος που το πρωτόδικο Δικαστήριο προσέγγισε νομικά την υπόθεση σε σχέση με τα στοιχεία που θα έπρεπε να αποδειχθούν για να μπορέσει η Εφεσείουσα να αποδείξει την υπόθεση της, προκύπτει και από τον τρόπο που αξιολόγησε τους πιο πάνω μάρτυρες. Στην περίπτωση του Μ.Ε.1 δεν αποδέχτηκε τη θέση του ότι η περιγραφή που του μεταφέρθηκε σε σχέση με την ιστορία της ηρωΐδας του Βιβλίου ταίριαζε με εκείνη της Εφεσείουσας, στη βάση του ότι ο ίδιος δεν είχε διαβάσει το Βιβλίο και ότι απλώς μετέφερε τη γνώμη τρίτου προσώπου. Παραγνωρίζοντας με αυτό τον τρόπο το πρωτόδικο Δικαστήριο το γεγονός ότι αυτό που είχε σημασία είναι αν η περιγραφή που είχε μεταφερθεί στο Μ.Ε.2 ως προς τα κύρια χαρακτηριστικά της ηρωΐδας του Βιβλίου ήταν ορθή, πραγματικότητα που δεν αμφισβητήθηκε ουσιαστικά, και αν, με βάση τέτοια περιγραφή, ο Μ.Ε.2 μπορούσε να θεωρήσει, με αυτά που γνώριζε για την Εφεσείουσα, ότι ταίριαζε με αυτή της Εφεσείουσας. Το ίδιο ισχύει και σε σχέση με την αξιολόγηση που έγινε αναφορικά με τη μαρτυρία του Μ.Ε.3, όπου το πρωτόδικο Δικαστήριο δεν την αποδέχτηκε καθότι ο Μ.Ε.4, μη έχοντας διαβάσει το Βιβλίο, είχε αντλήσει γνώση για το περιεχόμενο του από το δικηγόρο της Εφεσείουσας. Παρά δε το γεγονός ότι το πρωτόδικο Δικαστήριο διαπίστωσε ότι τα όσα ο δικηγόρος είχε αναφέρει στο Μ.Ε.3 αναφορικά με το

περιεχόμενο του Βιβλίου όντως αναφέρονταν στο Βιβλίο, θεώρησε ότι, μη γνωρίζοντας ο Μ.Ε.3 και τα υπόλοιπα γεγονότα που αναφέρονταν στο Βιβλίο, η γνώμη του ήταν «*αποσπασματική*». Κατ' ανάλογο τρόπο αξιολόγησε και τη μαρτυρία του Μ.Ε.4 δίδοντας ουσιαστικά έμφαση στο ότι κάποια αποσπάσματα του Βιβλίου δεν ανταποκρίνονταν στη ζωή της Εφεσείουσας. Η εν λόγω προσέγγιση, όπως ήδη πιο πάνω έχουμε επισημάνει, ήταν απότοκο του εσφαλμένου τρόπου που το πρωτόδικο Δικαστήριο αντιλήφθηκε ότι θα έπρεπε να προσεγγίσει νομικά την υπόθεση, θεωρώντας πως αυτό που έπρεπε να εξετάσει ήταν το κατά πόσο το Βιβλίο αναφέρετο στην Εφεσείουσα και ότι περιέγραφε τη ζωή της και όχι αν ένα άτομο, το οποίο γνώριζε την Εφεσείουσα, εύλογα θα μπορούσε να θεωρήσει ότι το Βιβλίο αναφερόταν σε αυτή. Όπως προκύπτει το πρωτόδικο Δικαστήριο ασχολήθηκε με τις λεπτομέρειες της ζωής της Εφεσείουσας. Αν την είχε βιάσει ο πατέρας της, αν βοηθούσε άλλες ιερόδουλες, αν αποδείχθηκε ότι το όνομα των γονέων της ήταν το ίδιο με το όνομα της ηρωΐδας, αν στα χωράφια όταν ήταν μικρή εργαζόταν ο πατέρας ή η μητέρα της, αν είχε έξι ή επτά αδέλφια κτλ, για να καταλήξει πως η ύπαρξη διαφορών στην ιστορία της Εφεσείουσας με την ιστορία της ηρωΐδας του Βιβλίου είχαν καθοριστικό ρόλο στην υπόθεση. Όπως ορθώς έχει επισημανθεί από τον ευπαίδευτο συνήγορο της Εφεσείουσας, δεν ήταν τούτο το ζητούμενο στην υπόθεση. Το ερώτημα δεν ήταν αν η Εφεσίβλητη στο Βιβλίο της, που το παρουσίαζε ως αληθινή ιστορία, είχε πράγματι περιγράψει επακριβώς την ιστορία της ζωής της Εφεσείουσας ή αν είχε κάνει αλλαγές στην αφήγηση για να

κάνει το Βιβλίο πιο ενδιαφέρον, αλλά αν ένα άτομο που γνώριζε την Εφεσείουσα, εύλογα θα θεωρούσε ότι το Βιβλίο αφορούσε την Εφεσείουσα.

Σε ό,τι δε αφορά τη μαρτυρία της Μ.Υ.2, η οποία ήταν θυγατέρα ιερόδουλης που είχε εργαστεί στην Πλατεία Ηρώων και η οποία είχε δοθεί σε υιοθεσία όταν ήταν βρέφος μη έχουσα ποτέ επαφή με τη μητέρα της ή οποιαδήποτε σχέση με ιερόδουλες, σύμφωνα με την οποία όταν είχε διαβάσει το Βιβλίο θεώρησε ότι πιθανόν να αναφέρετο στη μητέρα της, σε συμφωνία με τα όσα υποστηρίχθηκαν από μέρους της Εφεσείουσας, επισημαίνουμε ότι τέτοια μαρτυρία δεν προσέθετε οτιδήποτε στην υπόθεση. Υπό αυτά τα δεδομένα, η όποια άποψη της Μ.Υ.2 ως προς τη σύνδεση ή μη του Βιβλίου με την Εφεσείουσα, ένα άτομο την ύπαρξη του οποίου αγνοούσε, δεν θα μπορούσε να έχει οποιαδήποτε αξία ή σημασία και, συνεπώς, κακώς λήφθηκε υπόψη από το πρωτόδικο Δικαστήριο η θέση της Μ.Υ.2 ότι όταν διάβασε το Βιβλίο θεώρησε πως πιθανόν αυτό να αναφέρετο στη μητέρα της. Όπως ορθά επισημάνθηκε από μέρους του κ. Βραχίμη, το ζητούμενο, στην υπό συζήτηση περίπτωση, ήταν, εάν μέσω της διεργασίας αξιολόγησης της τεθείσας υπόψη του Δικαστηρίου μαρτυρίας και στοιχείων, υπήρχε πράγματι μια κατηγορία ατόμων που μπορούσαν να αναγνωρίσουν στην ηρωΐδα το πρόσωπο της Εφεσείουσας. Ως χαρακτηριστικά υπέδειξε, «*όχι όλοι οι αναγνώστες του βιβλίου, όχι ο κάθε τηλεθεατής που είδε τη μεταφορά του βιβλίου στην τηλεόραση, όχι η νεαρή υιοθετημένη μεσοαστή που ποτέ δεν επισκέφθηκε την Πλατεία Ηρώων ή συνάντησε ποτέ την Νιτσού ή*

άκουσε ποτέ για αυτή αλλά διερωτήθηκε αν η ηρωίδα του Βιβλίου ήταν η μητέρα της».

Στη βάση όλων όσων πιο πάνω έχουν εκτεθεί είναι σαφές πως η κατάληξη του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι ένας αντικειμενικός και αμερόληπτος κριτής που γνώριζε «*από τη μια τα στοιχεία από την εμφάνιση και την προσωπική ζωή της Ενάγουσας όπως έχουν διαπιστωθεί στην παρούσα διαδικασία και από την άλλη το περιεχόμενο του βιβλίου, σε καμιά περίπτωση δεν θα κατέληγε βάσιμα στο συμπέρασμα ότι αυτό διασυνδέεται με την Ενάγουσα (και όχι με άλλη γυναίκα) κατά τον τρόπο που επιχειρήθηκε να καταδειχθεί με την Αγωγή αυτή*», ήταν εσφαλμένη, απότοκο του εσφαλμένου τρόπου που το Δικαστήριο προσέγγισε νομικά την υπόθεση. Ως εκ τούτου, δεδομένου του γεγονότος ότι το πρώτο ερώτημα που το Δικαστήριο είχε να εξετάσει, ήτοι το κατά πόσο το Βιβλίο μπορούσε να γίνει αντιληπτό ή έγινε αντιληπτό ότι αφορούσε την Εφεσείουσα, δεν εξετάστηκε εντός του ορθού πλαισίου, η κατάληξη στην οποία οδηγήθηκε είναι λανθασμένη. Με βάση δε τη μαρτυρία που το πρωτόδικο Δικαστήριο είχε ενώπιον του και στην οποία έγινε πιο πάνω εκτεταμένη αναφορά, προέκυπτε ότι τα άτομα που γνώριζαν την Εφεσείουσα εύλογα θεώρησαν ότι το Βιβλίο την αφορούσε. Η παράλειψη του πρωτόδικου Δικαστηρίου να προσεγγίσει με τον ορθό τρόπο τα πιο πάνω δεν μας εμποδίζει από του να καταλήξουμε εμείς στο ανάλογο συμπέρασμα. Έχοντας τη σχετική μαρτυρία ενώπιον μας, είμαστε σε θέση, κρίνοντας τη σημασία της, να προβούμε στην εξαγωγή των δικών μας

συμπερασμάτων. Άλλωστε το Δικαστήριο τούτο, δυνάμει του ***Άρθρου 25(3)*** του ***περί Δικαστηρίων Νόμου του 1960, (Ν. 14/1960)***[3] και της ***Δ. 35, Κ. 8,*** των ***Κανονισμών Πολιτικής Δικονομίας***, που ίσχυαν κατά τον ουσιώδη χρόνο, έχει ευρεία εξουσία, ώστε, στη βάση του συνόλου των ενώπιόν του δεδομένων, να συνάγει τα δικά του συμπεράσματα και να εκδίδει οποιαδήποτε απόφαση, η οποία πρέπει να εκδοθεί υπό τις περιστάσεις.

Ως αποτέλεσμα των όσων πιο πάνω έχουν καταγραφεί ο **1ος, 2ος, 10ος, 11ος, 12ος και 17ος Λόγοι Έφεσης** είναι βάσιμοι και επιτυγχάνουν.

Το επόμενο ερώτημα που θα έπρεπε να εξεταστεί είναι το αν το περιεχόμενο του Βιβλίου ήταν τέτοιο ώστε να συνιστά παραβίαση της ιδιωτικής ζωής της Εφεσείουσας. Ήδη έχουμε πιο πάνω αναφερθεί στην προσέγγιση του πρωτόδικου Δικαστηρίου το οποίο, ανεξάρτητα από την κατάληξη του, έκρινε ότι η απαίτηση της Εφεσείουσας δεν μπορούσε να επιτύχει διότι, όπως σημείωσε, με βάση τα δεδομένα της υπόθεσης, δεν είχε καταδειχθεί ότι η Εφεσείουσα είχε *«εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής».* Για να απαντηθεί το σχετικό ερώτημα, θα έπρεπε να διαπιστωθεί κατά πόσο το περιεχόμενο του

---

[3] ***(3)*** *Παρά πάσαν διάταξιν του περί Ποινικής Δικονομίας Νόμου ή οιουδήποτε άλλου νόμου ή διαδικαστικού κανονισμού και επιπροσθέτως οιωνδήποτε υπό τούτων χορηγουμένων εξουσιών, το Ανώτατον Δικαστήριον, κατά την ακρόασιν και διάγνωσιν οιασδήποτε εφέσεως, είτε εν πολιτική είτε εν ποινική υποθέσει δεν θα δεσμεύεται υπό οιασδήποτε αποφάσεως περί πραγματικών γεγονότων του εκδικάσαντος δικαστηρίου και θα έχη εξουσίαν να αναθεωρή τας προσαχθείσας αποδείξεις, να συνάγη τα ίδια αυτού συμπεράσματα, ...»*

Βιβλίου αφορούσε ζητήματα που ανήκαν στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής της Εφεσείουσας σε σχέση με τα οποία, η τελευταία, μπορούσε να έχει εύλογη προσδοκία ιδιωτικότητας (*reasonable expectation of privacy*).

Το πιο πάνω ζήτημα αποτελεί αντικείμενο συζήτησης με βάση το **19ο** και **20ο Λόγο Έφεσης**. Με το **19ο Λόγο Έφεσης**, βάλλεται ως λανθασμένη η κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η ιστορία της Εφεσείουσας ήταν ήδη γνωστή ή βρισκόταν ήδη στη δημόσια σφαίρα ή ευρέως προσβάσιμη, ενώ με τον **20ο Λόγο Έφεσης** αμφισβητείται η κρίση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι η Εφεσείουσα δεν είχε εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής.

Στο πλαίσιο ανάπτυξης των πιο πάνω Λόγων ο κ. Βραχίμης παρέπεμψε, μεταξύ άλλων, και στο σκεπτικό του πρωτόδικου Δικαστηρίου, στη βάση του οποίου κρίθηκε πως «*η φύση των πληροφοριών και ταυτόχρονα η δημόσια έκθεση και αντίστοιχα η γνώση αυτών των πληροφοριών από άλλους σε συνδυασμό με την αποκαλυπτική στάση της ίδιας της Εφεσείουσας ουδόλως καταδεικνύει πως αυτή είχε εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής*».

Παρατίθεται πιο κάτω το σχετικό απόσπασμα από το εν λόγω σκεπτικό:

> «….ακόμα και στην περίπτωση που κρίνεται ότι οι αποκαλυφθείσες πληροφορίες είναι τα προαναφερθέντα στοιχεία τα οποία παρουσιάζουν ομοιότητες με την Ενάγουσα, δεν θα θεωρούντο μυστικές και ως τέτοιες

> εμπιστευτικές, υπό την έννοια ότι αυτές ήταν ήδη γνωστές και βρίσκονταν στη δημόσια σφαίρα εφόσον αποκαλύφθηκαν από την ίδια την Ενάγουσα σε άλλα πρόσωπα και μέσω προγενέστερης τηλεοπτικής της συνέντευξης - βλ. **The Law of Privacy and the Media**, σελ.186-187, παρ. 4.94 - ενώ στην πλειονότητα τους αφορούν πληροφορίες οι οποίες εκ της φύσεως τους καθίστανται εύκολα γνωστές στον περίγυρο ενός ατόμου, ορισμένες δε φορές και σε άγνωστα του πρόσωπα.
>
> Οι τελευταίες διαπιστώσεις του Δικαστηρίου είναι επίσης καθοριστικές όσον αφορά την ισχυριζόμενη κακή χρήση ιδιωτικών πληροφοριών. Όπως λέχθηκε στην υπόθεση **Murray v. Express Newspapers plc** (2008) EWCA Civ 446, (2009) Ch. 481, το Δικαστήριο λαμβάνει υπόψιν όλες τις περιστάσεις για να καταλήξει κατά πόσο υπάρχει εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής.»

Η εισήγηση του ευπαίδευτου δικηγόρου της Εφεσείουσας ότι κάθε πρόσωπο είναι ιδιοκτήτης της δικής του ιστορίας και ότι ο ίδιος καθορίζει σε ποιο βαθμό και σε ποιους θα αποκαλύψει την ιστορία του, είναι αναμφίβολα ορθή. Η προηγούμενη αποκάλυψη ή η συγκατάθεση του προσώπου σε δημοσίευση πληροφοριών που αφορούν ένα τμήμα (*zone*) της ιδιωτικής του ζωής, δεν συνεπάγεται μειωμένη προσδοκία ιδιωτικής ζωής (*reduced expectation of privacy*) σχετικά με οποιαδήποτε άλλη πληροφορία εντός της ίδιας ζώνης. Όπως επισημάνθηκε στην υπόθεση ***McKennit v. Ash***[4]:

[4] "*Mr Price however advanced a striking extension of that principle, that once a person had revealed or discussed some information falling within a particular "zone" of their lives they had a greatly reduced expectation of privacy in relation to any other information that fell within that zone.*"

> "*If information is my private property, it is for me to decide how much of it should be published. The "zone" argument completely undermines that reasonable expectation of privacy.*"

Το κριτήριο κατά πόσο το πρόσωπο το οποίο αφορούν οι πληροφορίες έχει εύλογη προσδοκία ιδιωτικής ζωής (*reasonable expectation of privacy*) είναι αντικειμενικό και περιλαμβάνει αξιολόγηση όλων των σχετικών περιστάσεων. Από τη νομολογία προκύπτει ότι οι πιο κάτω τέσσερις παράγοντες είναι σημαντικοί για να αποφασίσει το Δικαστήριο ως προς το κατά πόσο αντικειμενικά υφίσταται τέτοια εύλογη προσδοκία:

(α) Η φύση της πληροφορίας ή της δραστηριότητας.
(β) Ο τρόπος φύλαξης της πληροφορίας.
(γ) Η επίδραση της δημοσιοποίησης ή άλλης χρήσης της πληροφορίας στο πρόσωπο το οποίο αφορά και
(δ) τα χαρακτηριστικά του εν λόγω προσώπου.

Πληροφορίες αναφορικά με την ερωτική ζωή και τους ερωτικούς δεσμούς, την οικογενειακή ζωή, την κατοικία και άλλες δραστηριότητες εντός αυτής, εμπίπτουν εντός της ιδιωτικής ζωής (βλ. Σύγγραμμα *Tugendhat and Christie, The Law of Privacy and the Media*, *σελ. 223-230, παρ. 5.36-5.54*). Στην υπόθεση ***Argyll (Duchess) v. Argyll (Duke) [1867] Ch 302*** κρίθηκε ότι αυτές περιλαμβάνουν τη σεξουαλική ζωή και τις σχέσεις ενός προσώπου, ενώ στην υπόθεση ***McKennit v. Ash*** (ανωτέρω) τέτοιες θεωρήθηκαν ότι είναι:

"*Ms McKennitt's personal and sexual relationships.*
Her personal feelings and, in particular, in relation to her deceased fiancé and the circumstances of his death.
Matters relating to her health and diet.
Matters relating to her emotional vulnerability."

Στην υπό συζήτηση περίπτωση είναι πρόδηλο ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονταν στο Βιβλίο ήταν ιδιωτικής φύσεως ή, καλύτερα, ανήκαν στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής. Το Βιβλίο αφορούσε στις προσωπικές σχέσεις της Εφεσείουσας, στα συναισθήματα της, στη σεξουαλική και ερωτική της δραστηριότητα και άλλα στοιχεία της προσωπικής της ζωής. Ως ορθώς υποστηρίχθηκε εκ μέρους της Εφεσείουσας, όλα αυτά εμπίπτουν στην κατηγορία των γεγονότων που καταφανώς ανήκουν στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής ενός ατόμου για τα οποία έχει εύλογη προσδοκία ιδιωτικότητας. Επιπλέον, ως ήδη πιο πάνω έχει επισημανθεί, αναφορικά με τη φύση της πληροφορίας ή της δραστηριότητας, είναι αδιάφορο αν η πληροφορία είναι πραγματική ή αναληθής ή, ακόμη, αν ήταν ένα μείγμα πραγματικών και ψευδών γεγονότων. Κατά συνέπεια, το γεγονός ότι στο Βιβλίο υπήρχαν περιγραφές της ιδιωτικής ζωής της Εφεσείουσας οι οποίες δεν ανταποκρίνονταν στην πραγματικότητα, όπως το ότι αυτή είχε βιαστεί από τον πατέρα της σε ηλικία 14 ετών με τη συνέργεια της μητέρας της η οποία, λόγω αυτού του γεγονότος, την εκδίωξε από το σπίτι, ή το ότι ο πατέρας της είχε έρθει στον οίκο ανοχής όπου εκδιδόταν με σκοπό να έρθει σε ερωτική επαφή μαζί της και ότι όταν αυτός έβγαλε τα ρούχα

του η ίδια του έκοψε τα γεννητικά όργανα, ουδεμία σημασία ενείχε ως προς το ζήτημα της ύπαρξης από μέρους της Εφεσείουσας εύλογης προσδοκίας ιδιωτικότητας. Ή, όπως ορθώς τέθηκε από τον κ. Βραχίμη, η περιγραφή αυτών των συνταρακτικών και εντελώς προσωπικών γεγονότων από τη ζωή της Εφεσείουσας, ανεξαρτήτως αν ήταν αναληθή, δεν έπαυαν να παραβιάζουν την ιδιωτική της ζωή. Καθότι το κριτήριο δεν είναι το αληθές ή μη της πληροφορίας αλλά το κατά πόσο αυτή εμπίπτει στη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής.

Κατ' ακολουθίαν όλων των πιο πάνω βάσιμοι είναι και ο **19ος** και **20ος Λόγοι Έφεσης**, οι οποίοι και επιτυγχάνουν.

Δεδομένης της επιτυχίας των **Λόγων Έφεσης 1, 2, 10, 11, 12**, **19** και **20**, η οποία σφραγίζει και το αποτέλεσμα της παρούσας Έφεσης, παρέλκει η εξέταση των υπόλοιπων Λόγων Έφεσης.

Ενόψει της διαπιστωθείσας παραβίασης της ιδιωτικής ζωής της Εφεσείουσας ό,τι απομένει είναι **το ζήτημα των αποζημιώσεων**.

Με το ζήτημα αυτό σχετικός είναι ο **9ος Λόγος Έφεσης**, μέσω του οποίου η θέση του πρωτόδικου Δικαστηρίου ότι δεν μπορούσε να καταλήξει σε ακριβές εύρημα αναφορικά με το συνολικό ποσό των εσόδων της Εφεσίβλητης από τις πωλήσεις του Βιβλίου βάλλεται ως λανθασμένη.

Το πρωτόδικο Δικαστήριο αφού αξιολόγησε τη μαρτυρία που του προσκομίστηκε σε σχέση με την κυκλοφορία του Βιβλίου, ήτοι ιδιοκτήτη τυπογραφείου στο οποίο εκτυπώθηκαν 21000 αντίτυπα του Βιβλίου, Μ.Ε.12, κατέληξε ότι τα έτη 2007, 2008 και 2010 έγιναν συνολικά εννέα παραγγελίες (μια το 2007, έξι το 2008 και μία το 2010) με συνολικό αριθμό αντιτύπων τις 21000 και με κόστος εκτύπωσης το ποσό των €2.90 ανά βιβλίο για την παραγγελία του 2007 και τις πρώτες δύο του 2008, ενώ για τις υπόλοιπες με κόστος εκτύπωσης το ποσό των €3.60. Επιπλέον κατατέθηκαν τέσσερα τιμολόγια του εκδοτικού οίκου CYPRINT μέσω των οποίων προέκυψε ως εύρημα το γεγονός ότι εκτυπώθηκαν άλλα 32520 αντίτυπα του Βιβλίου έναντι του συνολικού ποσού των €70.606,55, ήτοι με ένα μέσο κόστος εκτύπωσης ανά βιβλίο το ποσό των €2.17. Η τιμή πώλησης του Βιβλίου ήταν, με βάση την προσαχθείσα μαρτυρία, €20 και στην Εφεσίβλητη είχε καταβληθεί το ποσό των €13.67 ανά αντίτυπο δυνάμει τιμολογίων που κατατέθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου από το Μ.Ε.7, έναν εκ των ιδιοκτητών του Βιβλιοπωλείου Σολώνειον, για κάποιους μήνες εντός των ετών 2008-2010. Όπως προέκυψε, τα κατατεθέντα τιμολόγια αφορούσαν μόνο 117 αντίτυπα ενώ, όπως το πρωτόδικο Δικαστήριο επεσήμανε, είχαν εκδοθεί πολύ μεγαλύτερος αριθμός τιμολογίων «*λόγω του ότι το Βιβλίο παρουσίασε πάρα πολλές πωλήσεις*». Το πρωτόδικο Δικαστήριο, αφού κατέληξε ότι τυπώθηκαν συνολικά τουλάχιστον 53.520 (32.520 + 21.000) αντίτυπα του βιβλίου και πως αυτό παρουσίασε τεράστια επιτυχία στις πωλήσεις, σημείωσε πως αδυνατούσε «*να καταλήξει σε ακριβές εύρημα*

αναφορικά με το συνολικό ποσό των εσόδων της Εναγομένης από τις πωλήσεις του βιβλίου» σημειώνοντας τα ακόλουθα: «*Και τούτο καθότι δεν υπάρχει μαρτυρία αναφορικά με τον ακριβή αριθμό των βιβλίων που συνολικά πωλήθηκαν, ποια εκτύπωση αυτά αφορούν και κατά πόσον όλοι όσοι πωλούσαν το βιβλίο κατέβαλαν στην Εναγομένη το ίδιο ποσό όπως το Σολώνειον*».

Υποστηρίχθηκε από τον ευπαίδευτο συνήγορο της Εφεσείουσας ότι η Εφεσείουσα παρουσίασε την καλύτερη δυνατή μαρτυρία που θα μπορούσε να παρουσιάσει σε σχέση με τα κέρδη της Εφεσίβλητης από την πώληση του Βιβλίου και το σενάριο της σειράς. Όπως συγκεκριμένα το έθεσε «*από πλευράς της Cyprint δεν υπήρχε οποιοσδήποτε μάρτυρας διαθέσιμος αφού η εταιρεία είχε διαλυθεί. Η εφεσίβλητη όμως είχε στη διάθεση με λεπτομέρεια τα στοιχεία αυτά. Αν πράγματι οι αριθμοί ήταν διαφορετικοί από αυτούς που παρουσιάστηκαν, η εφεσίβλητη είχε τη δυνατότητα να αντικρούσει τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν και να παρουσιάσει τα πραγματικά νούμερα. Από τη στιγμή που επέλεξε να μην το πράξει τότε το Δικαστήριο είναι ελεύθερο να εξάξει όποιο λογικό συμπέρασμα μπορεί να εξάξει για τον κατά προσέγγιση υπολογισμό του κέρδους της εφεσίβλητης*».

Η ως άνω προσέγγιση του ευπαίδευτου συνηγόρου για την Εφεσείουσα δεν μας βρίσκει σύμφωνους. Χωρίς να αποφαινόμαστε για το κατά πόσο τέτοιου είδους θεραπεία είναι γενικά διαθέσιμη στην περίπτωση παραβίασης του δικαιώματος

ιδιωτικής ζωής[5], δεν διαπιστώνουμε σφάλμα στην κατάληξη του πρωτόδικου Δικαστηρίου επί του ζητήματος αυτού. Ο υπολογισμός των κερδών θα έπρεπε να βασίζετο σε απτά και πλήρη δεδομένα κάτι που, στην προκείμενη περίπτωση, δεν διεφάνη, στη βάση των όσων στοιχείων είχαν τεθεί ενώπιον του πρωτόδικου Δικαστηρίου, να είναι εφικτός.

Δεδομένης, ωστόσο, της κατάληξης μας για παραβίαση του δικαιώματος της Εφεσείουσας στην ιδιωτική ζωή αυτή δικαιούται σε θεραπεία.

Μια από τις συνήθεις θεραπείες σε ό,τι αφορά την παράβαση του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής είναι, βεβαίως, οι αποζημιώσεις. Σκοπός των αποζημιώσεων σε τέτοιου είδους υποθέσεις είναι η προστασία των δικαιωμάτων που εγείρονται, ήτοι της αξιοπρέπειας, της αυτονομίας και της προσωπικότητας. Όπως επισημάνθηκε στην αγγλική υπόθεση ***Mosley v. News Group Newspapers Ltd***

---

[5] Στην υπόθεση ***PJS v News Group Newspapers Ltd [2016] 4 All ER 554*** λέχθηκε συναφώς από το Δικαστή Λόρδο Mance: *"whether an account of profits might be claimed is likewise open".*

Όπως αναφέρεται στο Σύγγραμμα *Tugendhat and Christie, The Law of Privacy and the Media, 3η Έκδοση*, *παραγρ 12.140, σελ. 615*:

"*On current authority, however, the remedy is not one that is generally available in all causes of action by which privacy rights may be protected. Further, where the remedy is in principle available, being an equitable one it is not available as of right*".

Περαιτέρω στην *παρ. 12.146* του πιο πάνω *Συγγράμματος* αναφέρονται και τα εξής σχετικά:

"*The principles by which the court should exercise its discretion as to whether to order an account of profits in a confidence case involving personal privacy have yet to be explored in any decided case.*"

[2008] E.W.H.C. 1777, "*the law of privacy was concerned "to protect such matters as personal dignity, autonomy and integrity*".

Στην υπόθεση ***Γιάλλουρος ν. Νικολάου (2001) 1 Α.Α.Δ. 558***, υπεδείχθη από το Ανώτατο Δικαστήριο ότι η βασική αρχή που έπρεπε να καθοδηγήσει την επιδίκαση αποζημιώσεων ήταν η επανόρθωση στο ακέραιο, *restitutio in integrum*, που αποτελούσε «*τη θεμελιώδη αρχή παροχής αποζημιώσεων που ενσωματώνει το Κυπριακό δίκαιο*», «*υπό την αίρεση πάντα ότι αυτή πρέπει να είναι δικαία μεταξύ των διαδίκων*». Συγκεκριμενοποιώντας το Δικαστήριο τη βασική αρχή της επανόρθωσης στο ακέραιο διευκρίνισε πως η επανόρθωση και αποκατάσταση συνήθως επιτυγχάνονται με την επιδίκαση *«δίκαιης αποζημίωσης*». Όπως συγκεκριμένα τέθηκε:

> «*Η προεξάρχουσα αρχή για τον προσδιορισμό της επάρκειας της θεραπείας είναι εκείνη της δικαίας αποζημίωσης (equitable compensation) - **Guzzardi case** Case Law of the European Court of Human Rights [1960-1987] Vol. I, para. 272 - V. Berger*.
>
> *Προκύπτει από τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου ότι η αποκατάσταση του θύματος εμπεριέχεται στην έννοια της δικαίας αποζημίωσης και, σε μεγάλο βαθμό, είναι ταυτόσημη με αυτή. Πώς είναι δυνατό η αποζημίωση να είναι δικαία εάν δεν αποκαθιστά ή αν δεν έχει δείκτη αποκατάστασης την επανόρθωση του θύματος, σ' όποιο βαθμό τούτο είναι ανθρωπίνως δυνατό, στην πρότερη κατάστασή του.*»

Στην υπόθεση ***Γιάλλουρος*** γίνεται ανάλυση των δύο πτυχών των αποζημιώσεων για παράβαση του συνταγματικά κατοχυρωμένου δικαιώματος στην προσωπική/ιδιωτική ζωή. Αφενός αποζημιώνεται πλήρως η υλική ζημιά νοουμένου ότι αποδεικνύεται «*άμεσος αιτιώδης σχέση μεταξύ βλάβης και ζημίας*» και αφετέρου επιδικάζεται ένα εύλογο ποσό που θα συνιστούσε δίκαιη αποζημίωση σε σχέση με τη μη υλική ζημιά, άλλως ηθική ζημιά (*moral damage*), του θύματος. Στη ζημιά αυτή τη μη υλική συμπεριλαμβάνονται στοιχεία όπως «*ανησυχία -distress-θλίψη …καθώς και αισθήματα αδικίας*».

Θεωρούμε στο σημείο αυτό σημαντικό να επισημάνουμε πως οι οποίες αποζημιώσεις επιδικάζονται στο πλαίσιο που εξετάζουμε, ήτοι σε σχέση με παραβιάσεις του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής πρέπει να χαρακτηρίζονται από το στοιχείο της αναλογικότητας και συγχρόνως χωρίς την ύπαρξη του στοιχείου της αυθαιρεσίας. Όπως συναφώς τονίστηκε στην υπόθεση ***Mosley*** (ανωτέρω):

> "[218] *These are the elements which need to be recognised in an award of damages in this field but, of course,* ***they must be proportionate and not open to the criticism of arbitrariness****: see eg Tolstoy Miloslavsky v UK (1995) 20 EHRR 442.*"

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Βεβαίως είναι σημαντικό να επισημάνουμε ότι στις αγγλικές υποθέσεις τα Δικαστήρια επιδικάζουν αποζημιώσεις που απορρέουν απλώς και μόνο από την

ίδια την παραβίαση του δικαιώματος ιδιωτικής ζωής *per se* χωρίς να χρειάζεται να αποδειχθεί η πρόκληση οποιασδήποτε βλάβης, υλικής ή ηθικής. Στην υπόθεση ***Mosley*** (ανωτέρω) λέχθηκε ότι σε παραβιάσεις του δικαιώματος της ιδιωτικής ζωής είναι εύλογο να υποτεθεί πως οι αποζημιώσεις που επιδικάζονται μπορούν να περιλάβουν στοιχεία όπως η ανησυχία, η ενόχληση και η απώλεια αξιοπρέπειας, επισημαίνοντας παράλληλα ότι είναι απολύτως θεμιτό να επιδικάζονται αποζημιώσεις με στόχο την αποκατάσταση του τρωθέντος δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή. Σχετική είναι η ακόλουθη περικοπή από την εν λόγω υπόθεση:

> "[216] *Thus it is reasonable to suppose that* ***damages for such an infringement may include distress, hurt feelings and loss of dignity****. The scale of the distress and indignity in this case is difficult to comprehend. It is probably unprecedented. Apart from distress, there is another factor which probably has to be taken into account of a less tangible nature. It is accepted in recent jurisprudence that* ***a legitimate consideration is that of vindication to mark the infringement of a right****: see eg Ashley v Chief Constable of Sussex [2008] UKHL 25, [2008] 2 WLR 975 at 21-22, [2008] NLJR 632 and Chester v Afshar [2004] UKHL 41, [2005] 1 AC 134 at 87, [2004] 4 All ER 587*."
>
> (Ο τονισμός είναι δικός μας)

Άλλοι παράγοντες που μπορεί να συνεκτιμηθούν με όλους τους υπόλοιπους για σκοπούς καθορισμού του ύψους των αποζημιώσεων με βάση την αγγλική νομολογία, είναι και η σοβαρότητα και η έκταση της παραβίασης, οι συνθήκες υπό τις οποίες εξασφαλίστηκαν προσωπικά δεδομένα και πληροφορίες, δηλαδή

πτυχές της ιδιωτικής ζωής (*privacy*) και η φύση τους, καθώς επίσης η ύπαρξη από μέρους του εναγόμενου πρόθεσης εμπορικής εκμετάλλευσης.

Σχετικό είναι το πιο κάτω απόσπασμα από το Σύγγραμμα *Tugendhat and Christie, The Law of Privacy and the Media, 3η Έκδοση*, *παραγρ. 12.115, σελ. 605*:

> "***All of the circumstances of the unlawful disclosure may be considered in relation to quantum. The seriousness and scale of the intrusion and disclosure will be taken into account****. A claim for damages may reflect the circumstances in which private information was obtained, possibly clandestinely or by subterfuge, as well as the nature of the information's onward disclosure. The character of the recipients of the information is a material factor, as is the defendant's knowledge of how a disclosure may harm a particular claimant.[300] The extent of the disclosure made by the defendant, whether it was deliberate or innocent and* ***whether there was commercial exploitation are relevant***.[301]"

(Ο τονισμός είναι δικός μας)

Αξίζει ακόμη να σημειωθεί ότι, ενώ η προσέγγιση του Ανωτάτου Δικαστηρίου στην υπόθεση ***Γιάλλουρος*** (ανωτέρω) δεν είναι ουσιωδώς διαφορετική από εκείνη των αγγλικών αποφάσεων, οι αποζημιώσεις που επιδικάζονται είναι σαφώς χαμηλότερες από εκείνες των Αγγλικών Δικαστηρίων αν και σε σειρά υποθέσεων πριν την υπόθεση ***Mosely v. News Group Newspapers Ltd [2008] EWHC 1777*** οι αποζημιώσεις που επιδικάστηκαν δεν ήταν υψηλές.

Στην υπόθεση ***Campbell v. MGN Ltd [2004] 16 BHRC 500*** η δημοσίευση στον τύπο φωτογραφιών του διάσημου μοντέλου Naomi Campbell έξω από το χώρο συναντήσεων των Ανώνυμων Ναρκομανών, όπου λάμβανε θεραπεία για αποτοξίνωση από το ποτό και τα ναρκωτικά, καθώς και άρθρων με σχετικές λεπτομέρειες, κρίθηκε από τη Βουλή των Λόρδων ότι συνιστούσε αδικαιολόγητη επέμβαση στην ιδιωτική της ζωή. Το Δικαστήριο, αποδεχόμενο την έφεση, επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση με την οποία είχαν επιδικαστεί υπέρ της αποζημιώσεις για το ποσό των £3.500.

Στην υπόθεση ***McKennitt v. Ash [2006] IP & T 605*** διεθνούς φήμης μουσικός είχε μακροχρόνια φιλία με την Ash πρώην συνεργάτιδα της. Η Ash δημοσίευσε ένα βιβλίο με τίτλο "*Travels with Loreena McKennitt: My life as a friend*". Σε αυτό περιλαμβάνονταν προσωπικές λεπτομέρειες για τη ζωή της McKennitt, γεγονότα της ιδιωτικής της ζωής, αναφορές σε προσωπικές της σχέσεις και πληροφορίες που είχαν ανταλλαγεί στο πλαίσιο της φιλίας της. Κρίθηκε ότι οι πληροφορίες ήταν ιδιωτικού χαρακτήρα και η σχέση τους δημιουργούσε υποχρέωση εμπιστευτικότητας. Επιδικάστηκαν υπέρ της McKennitt αποζημιώσεις ύψους £5.000.

Στην υπόθεση ***Cooper and another v. Turrell [2011] All ER (D) 82*** επιδικάστηκε ποσό £30.000 στο διευθυντή και εκτελεστικό πρόεδρο εταιρείας αναφορικά με αθέμιτη δημοσιοποίηση προσωπικών του δεδομένων (κάποια

πραγματικά και κάποια ψευδή) που δημοσιοποιήθηκαν στο διαδίκτυο από τον εναγόμενο, πρώην εργοδοτούμενο στην εν λόγω εταιρεία και τα οποία χρησιμοποιήθηκαν για να θέσουν υπό αμφισβήτηση τη σωματική ικανότητα του ενάγοντα να επιτελέσει το ρόλο που είχε στην εταιρεία όπου εργαζόταν.

Στην υπόθεση ***Mosely v. News Group Newspapers Ltd [2008] EWHC 1777*** επιδικάστηκε ποσό £60.000 αναφορικά με ευρύτατη δημοσιοποίηση των προσωπικών σεξουαλικών δραστηριοτήτων και προτιμήσεων του ενάγοντα.

Στην υπό συζήτηση περίπτωση και για σκοπούς καθορισμού της δίκαιης αποζημίωσης (*equitable compensation*) λαμβάνουμε υπόψη ότι, σύμφωνα με τη μαρτυρία που το πρωτόδικο Δικαστήριο έκανε αποδεκτή των Μ.Ε.3 και Μ.Ε.4, η Εφεσείουσα ήταν πολύ στενοχωρημένη και αισθανόταν αδικημένη λόγω του Βιβλίου και της δημοσιοποίησης προσωπικών της θεμάτων. Επίσης λαμβάνουμε υπόψη τις περιστάσεις κάτω από τις οποίες οι σχετικές πληροφορίες εξασφαλίστηκαν, ήτοι το γεγονός ότι η Εφεσίβλητη είχε αναπτύξει μια στενή σχέση με την Εφεσείουσα με την οποία είχε συναντήσεις αρκετά συχνά για κάποια περίοδο, στη διάρκεια των οποίων η Εφεσείουσα της είχε διηγηθεί την ιστορία της και η Εφεσίβλητη έπαιρνε σημειώσεις. Άλλη παράμετρος η οποία λαμβάνεται υπόψη είναι και η φύση των πληροφοριών, ήτοι το γεγονός ότι αυτές αφορούσαν σε σεξουαλικές δραστηριότητες. Επιπλέον σχετικός παράγοντας είναι και το κέρδος το οποίο η Εφεσίβλητη αποκόμισε από

την έκδοση του Βιβλίου, έστω και αν αυτό δεν μπορούσε, ως πιο πάνω έχει αναφερθεί, να αποτιμηθεί με ακρίβεια.

Έχοντας κατά νου τα περιστατικά της υπό συζήτηση περίπτωσης, σε συνάρτηση με όλους τους σχετικούς παράγοντες ως ανωτέρω έχουν εκτεθεί, κρίνουμε ως **δίκαιη αποζημίωση** το ποσό των **€25.000**.

Εν κατακλείδι **η Έφεση επιτυγχάνει και η πρωτόδικη Απόφαση, περιλαμβανομένης της διαταγής ως προς τα έξοδα**, **παραμερίζεται και αντικαθίσταται με απόφαση υπέρ της Εφεσείουσας και εναντίον της Εφεσίβλητης για το ποσό των €25.000, πλέον έξοδα της πρωτόδικης διαδικασίας ως θα υπολογισθούν από τον αρμόδιο Πρωτοκολλητή στην κλίμακα του επιδικασθέντος ποσού.**

Επιδικάζονται υπέρ της Εφεσείουσας και εναντίον της Εφεσίβλητης έξοδα έφεσης ύψους €3400, πλέον ΦΠΑ, αν υπάρχει.

Κ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, Π.

Λ. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΥ-ΑΝΔΡΕΟΥ, Δ.

Α. ΔΑΥΙΔ, Δ.